

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Rugsėjis – September 24, 1987 Nr. 35

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Obuoliavimas su velniu

Dar bendravimo su sovietais tema

Vytautas Meškauskas

Kaip jau rašėme, prof. A. Maceina jau prieš 17 metų skundėsi, kad žinomi veikėjai, bėgę nuo komunizmo, 'dabar eina su komunistais obuoliauti', turbūt prisimindamas labai seną mūsų patarlę, nepatariančią to daryti su velniu. Kitoje to paties laiško vietoje profesorius tiesiog rašė: "Baisiai gaila, kad šitoks dvasios praskydymas — tiesiog protinė tryda — jau yra užkrėtusi ir mūsų bičiulius Vokietijoje". Tai paskatino mus pasvarstyti, kaip tas senas ir vis nesibaigęs bendravimo klausimas atrodo dabar. Ar iš tikrųjų, kaip profesoriaus politinis bičiulis V. Vaitiekūnas būkštavo, atėjo momentas kada galima pakartoti jo žodžius: 'tėvai nuo bolševikų bėgo, vaikai virto bolševikų agentais'.

Nors kaip praktika rodo, kiekvienas mūsų pats asniškai sprendžia bendravimo klausimą, išeidamas iš savo interesų, 'oficialiai' t. y. rašydami į laikraščius mes vis dar ieškome jam teisingo atsakymo. Pvz. DRAUGO rugpiučio 21 d. Antanas Jomantas pasigedo:

"... politinių veiksmų direktyvų, kaip pavienis žmogus turi elgtis, kad nepakenktų nepriklausomybės idėjai ir kartu neatitrūktų nuo tautos kamieno."

Mes jau anksčiau konstatavome, kad užsienyje negalima puoselėti lietuviybės be ryšių su tuo tautos kamieniu. Bendravimo klausimas paaštrėjo prasidėjus Gorbačiovo erai. Bet jau ir kiti Maskvos valdovai skatino tarp išeivijos ir krašto ryšius, iš jų tikėdamiesi sau naudos. Kitaip jie nelaikytų tam reikalui didelio specialaus aparato.

Kaip arti jau esame atsidūrę prie V. Vaitiekūno pranašavimo, parodė nesenos apvaliojo stalo diskusijos Vilniuje. Ten iš sovietų pusės buvo pasigęsta išeivijos atitikmenio jų 'Tėviškės' draugijai. Jos pirmininkas V. Sakalauskas pareiškė:

"Norėtumėme, kad toks centras būtų ir pas jus. Pavieniai asmenys gerai, bet organizacija patiki-

miau, ar tai būtų 'Santara-šviesa' ar kita organizacija."

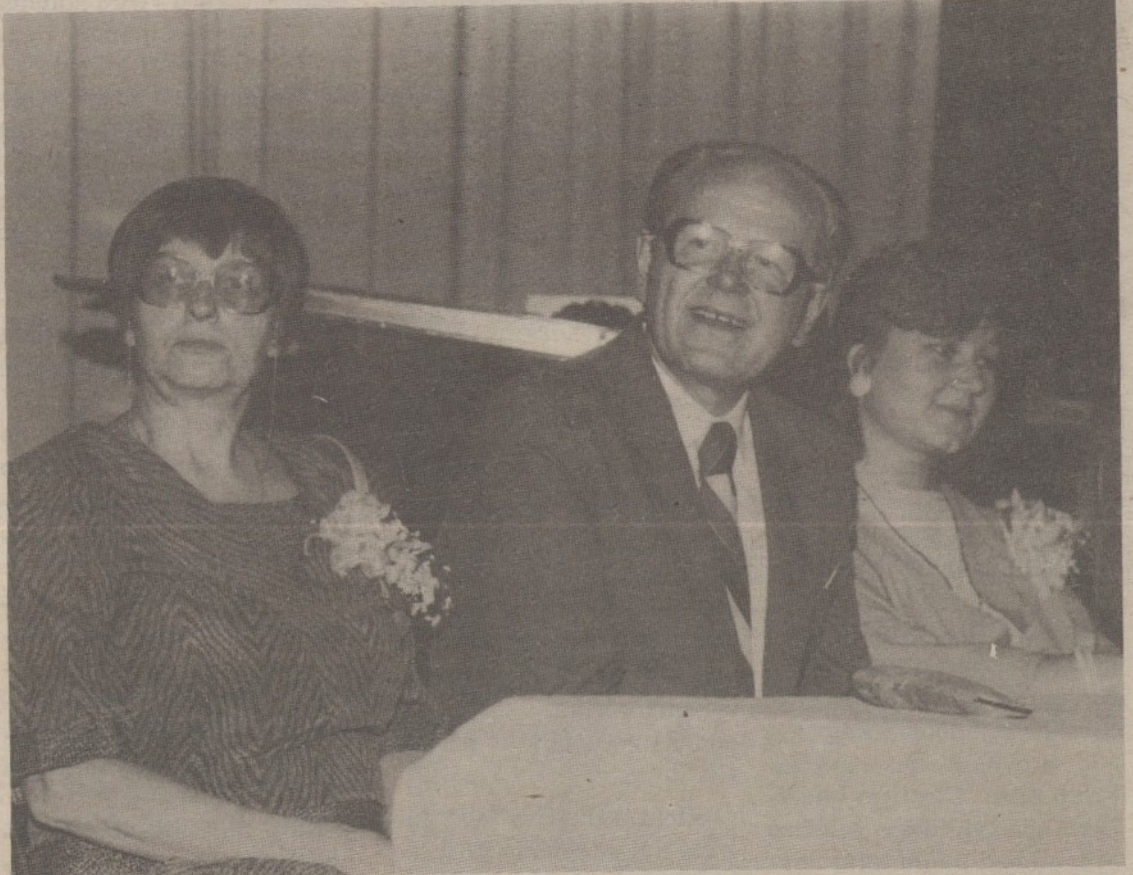
Santara - šviesa, žinoma, tvirčiau neorganizuota grupė. Turint galvoje bendruomenės veržimąsi į visus frontus, atrodytų, kad tai būtų tik jai tinkamas uždavinys. Ilgainiui ji turbūt ir virs tik ryšių su Lietuva draugija, tačiau šiuo momentu jos veikėjai nenorėtų dar užsiimti vien tokiu prozaišku uždaviniu.

Idomu, kad tame pasikalbėjime dalyvavęs PLB valdybos narys M. Drunga savo labai pavėluotame pranešime apie jį, šio labai įdomaus momentu visai nepaminėjo. Savaime aišku, kad tokia organizacija būtų sovietų agentu. Tai taip aišku, kad apie tai pranešdamas TĖVIŠKĖS ŽIBURIO vedamasis net sušuko: "To dar betrūko!"

Apeidamas tą klausimą tylomis M. Drunga per du DRAUGO numerius, aiškindamas savo sąžinės grynumą, nors tuo niekas neabejojo, giriasi papildęs Helsinkio Akta principiniu susitarimu... pasikeisti straipsniais. Girdi:

"... tvirtai tikėjau ir dabar tebetikiu, kad laisvėje gyvenančios redakcijos nepabijos komunistinio rašinio, jeigu nelaisvėje gyvenančios išleidžia — antikomunistinį."

(Nukelta į 2 psl.)

Skuodžių šeima: žmona Irena, Vytautas ir dukra Daiva, jų susitikime su Chicago lietuviais. E. Būtėno nuotr.

Vytautas Skuodis šiltai sutiktas Chicagoje

Antanas Juodvalkis

Sąžinės kalinyš ir kovotojas už žmogaus teises, komunistinės valdžios kaltintas ir persekiotas Vytautas Skuodis su žmona Irena ir jaunesniąja dukra Daiva, iš Maskvos per Šveicariją, atskrido į Chicago 1987 m. rugsėjo 8 d., globojami BALFo pirm. Marijos ir jos vyro Antano Rudžių ir pasitikti gausaus būrio lietuvių bei laikraštininkų.

Chicago lietuvių susitikimas su laisvės kovotoju už žmogaus teises ir tikėjimą Vytautu Skuodžiu bei jo šeima, buvo 1987 m. rugsėjo 13 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Susitikimą organizavo ir jam

vadovavo BALFo energingoji pirm. Marija Rudienė. Tą sekmadienį Chicago buvo perkrauta įvairiais lietuvių renginiais ir šiluvos atlaidų procesija, bet į auditoriją prisirinko tūkstantinė lietuvių minia pasveikinti ir išgirsti laisvės kovotoją, atkalėjusį 7-rių metų sunkaus režimo lagerio bausmę.

Pirm. M. Rudienei pakvietus, visiems stovint ir plojanč, Vytautas Skuodis ir šeimos nariai, lydimi tautiniais rūbais pasipuošusių lietuvių, užėmė scenoje skirtas garbės vietas. V. Skuodžiui įteikta rožių puokštė, o žmonai ir dukrai

prisegti korsažai. Solistui Algirdui Braziui vedant (prie pianino R. Mockus), sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Šio pobūvio organizatorė ir vadovė M. Rudienė supažindino su Vytautu Skuodžiu, gimusiu 1929 m. kovo 24 d. šv. Kryžiaus ligoninėje, Chicagoje, ir pakrikštytu Aušros Vartų bažnyčioje Benedikto Scott vardu.

1930 m. tėvai grįžo į Lietuvą, parsiveždami vienametį būsimą laisvės kovotoją Vytautą Skuodį, susigrąžinus turėtą savo pavardę.

Vytautas Skuodis 1953 metais baigė Vilniaus universitetą ir dirbo geologo darbą, o 1969 gavo mokslo kandidato laipsnį ir pradėjo dėstyti Vilniaus universitete gamtos fakultete. 1976 m. pakeltas docentu. Įsijungė į tikėjimo laisvės gynėjus, rašė studiją apie genocidą Lietuvoje. Parašė laišką JAV prez. J. Carteriui, pažadėdamas kovoti už žmogaus pagr. teises ir tikėjimo laisvę. 1979. XII. d. atleistas iš darbo, o 1980. I. 14 d. suimtas ir uždarytas kalėjime. Nubaustas 7-riems metams sunkaus režimo lageryje ir 5 metams ištėmimo už "priešsąjoniškos agitacijos". Įkalintas Mordavijos Boraševo koncentracijos lageryje. Kaip pirmas pasaulietis, buvo priimtas nariu į Lietuvos katalikų komitetą ti-

(Nukelta į 9 psl.)

Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje dalis lietuvių, dalyvavusių Skuodžių susitikime 1987. IX. 13 d. E. Būtėno nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Atkirtis Vilniaus rugpiūčio 23 demonstracijai: darbo žmonių protesto susirinkimai visose įmonėse ir įstaigose.

Kaip ir galima buvo laukti Vilniaus, kaip ir Rygos bei Talino, demonstracijos Molotovo-Ribbentropo susitarimui paminėti sulaukė masinio 'atkirčio', kas sustiprina įspūdį, kad dėl to pirmosios demonstracijos ir buvo leistos. Taip, pavyzdžiui, Klaipėdos rajono Juliaus Janonio kulūkio žemdirbiai, nepaisant darbymečio, pagrįstai pasipiktino — praneša ELTA — sužinoję, jog rugpiūčio 23 d. pagal diversinių radijo stočių raginimą Vilniuje ekstremistų mėginimą surengti antitarybinį užpuolį. Saujalės atplaišų akcijoje dalyvavo jų žemietis Mikoliniškių bažnyčios vargonininkas A. Bumbulis, vietinių gyvenimų plačiai žinomas kaip aršus provokatorius, antitarybininkas. Girdi, jo iniciatyva, be vietinės valdžios organų leidimo neretai apylinkėje išdygsta kryžiai.

"Aš jau pagyvenęs žmogus, — pasakė ELTOS korespondentui pensininkas Vladas Jonikas — ir gerai pamenu, kaip užjūrio radijo stotys pirmaisiais Tarybų valdžios ir karo metais suklaidino nemažai lojalių žmonių ir paskatino stoti į banditų gretas".

Jam pritaręs ir Vincas Macius, kuris aiškino:

"Nesuprantu, ko bažnyčios tarnai kišasi į valstybės reikalus. Tegul būna savo vietoje. Ne religijos dėka mes šiandien taip pasiturinčiai gyvename. Tik Tarybų valdžia mus išavė iš klumpių. Anksčiau automobiliais važinėjo dvarininkai, o dabar net skerdžiai".

Kalbėtojai įvairiose vietose — tokių mitingų vien Vilniuje ELTA priskaičiavo per 40 — kėlė klausimą: "Kas davė teisę grupei visuomenės atplaišų kalbėti ir veikti tautos, negrįžtamai pasirinkusios socialistinį kelią, vardu?"

Rugsėjo 3 d. TIESOJE Vytas Jančiauskas, akademio dramos teatro dailininkas dekoratorius pareiškė esąs internacionalistas ir pritariąs "mūsų vadovams", kad jie leidžia klestėti įvairių tautybių žmonių savi-veiklos menui. Su malonu-

mu jis padėdas apipavidalinti rusų, lenkų, žydų liaudies teatrų pastatymus.

"Rugpiūčio 23 dieną sužinojęs, kad rengiamas susirinkimas prie Onos bažnyčios — rašo jis toliau — smalsumo vedamas ir aš ten nuėjau. Girdėdamas kalbančius oratorius, savo stilingaus būdo vedamas, ir aš pasisakiau, nors pasisakyti pasirošęs nebuvau."

Idomu, kad jis nerašo, ką jis ten pasakė, bet dabar jau aiškiai nori atpirkti savo kaltę. Girdi:

"Daugiau tokiuose susibūrimuose nedalyvausiu, nes aš pats esu už socialistinę santvarką ir už tarybų Lietuvą. Su šio mitingo organizatoriais aš nieko bendra neturėjau ir neturėsiu."

Elektrografijos MTI darbuotojai rugpiūčio 31 d. nesisikirstė namo, o rinkosi į aktų salę. Ten partinio komiteto sekretoriaus pavaduotojas Q. Charinas pareiškė:

"Lietuvoje gimiau ir užaugau. Turiu daugybę lietuvių draugų su kuriais dalinamės džiaugsmiais ir rūpesčiais. Tai, ką šūkalojo grupė susirinkusiųjų prie Adomo Mickevičiaus paminklo, yra atviras bandymas tarp mūsų pasėti nesantaiką."

Komjaunimo Tiesa cituoja teisės fakulteto studento D. Jurgelevičiaus laišką, kuriame jis teigia:

"Demonstracija — patididžiausia veidmanystė. Tai Vakarų masinės informacijos priemonių darbas. Tačiau pagrindinis šios akcijos tikslas — apjuodinti mūsų persitvarkymo politiką ir vieną jos pusių — viešumą".

Tai kaip čia dabar išeina? Žmonės, kurie bandė pasakyti savo visai pagrįstą nuomonę prieš kelias dešimt metų buvusius įvykius, yra pravaržiuojami visokiais vardais ir laikomi raupsuotais už pasinaudojimą teise savo nuomene. Tai kas, kad jie dar nesuimti.

Tūlos J. Genytės laiškas Komj. Tiesos redakcijai išduoda į ką muša ta propa-

gandą. Genytės nuomone, iš demonstrantų veidų spindėjo tik neužgesinamas pyktis ir kerštas. Ji klausia:

"Nejaugi ši visa šutvė ruošiasi 'vaduoti' Lietuvą? Nuo ko? Nuo gyvenimo, kurį turime: gerų butų, kolektyvinių sodų, 'žigulių', importinių baldų?"

"Sugrąžinti? Į kur?"

"Į bedarbių ir skurdžių laikus, kai visa Lietuvėlė dirbo saujaui išrinktųjų."

"Apginti 'dorą' vyskupo V. Brizgio vardą, kuris kaip ir jo parankiniai uoliai tarnavo fašistams, žudė nekaltus žmones."

"Gerbiama redakcija, praneškite tai šutvei, kad ji visai nusišnekėjo... Aš lietuvi, kaunietė, sakau — žmonės neklausio ir neklausys kvailių ir buvusių nusikaltėlių plepalų..."

Kaip matome visa 'glasnos't pranyko kaip rytmičio migla KGB saulei vėl patekėjus ar tik jos laukiant.

Obuoliavimas su velniu...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kaip tai gali atrodyti praktiškai? Faktinai jau dabar New Yorke leidžiamoje LAISVĖJE ir Chicagoje — VILNYJE per 80% visos spausdinamos medžiagos yra prisiūsta iš Lietuvos. Vietoje tik pranešama apie jau mirusius vienminčius ir padejuojama dėl baisaus vargo Amerikoje. Užtikęs kokią įdomesnę, naujesnę mintį bolševikų spaudoje skubu ją pasidalinti su savo skaitytojais, taip daro ir kitų lietuviškų laikraščių redaktoriai. METMENYSE ir AKIRAČIUOSE pasitaiso Lietuvoje gyvenančių straipsniai. GIMTASIS KRAŠTAS keletą kartų persispausdino IŠ KITOS PUSĖS, iš AKIRAČIŲ ir net DRAUGO. Apie išeivių pažiūras galima sužinoti per Voice of America ir Laisvės radiją... Pagaliau kaip mes neįtikinėsime, kad pas juos pragaras, skaitytojai Lietuvoje tuo nepatikės, jei

jiems jų būklė atrodys pakencijama. Ir atvirkščiai, jei jiems blogai, trūksta net gryno oro atsikvėpti, jie tai žinos ir be 'mainais gauto' bendruomenininkų straipsnio. Drunga tačiau kietai laikosi savo pažiūros:

"Ir argi vieno tokio straipsnio prasimušimas į Lietuvos viešumą nebūtų vertas kad ir dešimties sumautų (mano pabraukta) komunistinių, mainais atsiųstų?"

Jis, atrodo, užmiršo, kad tokiam apsimainymui reikalingas tam tikras aparatas, nuolatiniai kontaktai, kurių sovietai labai pageidauja, norėdami juos išnaudoti savo interesų naudai. To bijojo Maceina, apie tai įspėjo Vaitiekūnas, bet tai visai naujas pasaulis jaunesnei tų pačių 'frontininkų' kartai. Jie užmiršo savo protėvių įspėjimą neieiti su velniu obuoliauti, nes tik prarasi savo terbą.

Baigiant norėtusi pasakyti, kad mes pabėgom vadovaudamiesi savo galvom, niekeno neraginami. Daugumai dėl to atsidarė nauji horizontai. Beveik visi norime geresnių, laisvesnių ryšių su tėvyne, tačiau dėl to kaip jais pasinaudoti, nuspręsimė patys savo protu individualiai. Taip jau ne nuo šiandien ir vyksta.

P. S. Gavus seną A. Maceino laišką, kuris įkvėpė tuos straipsnius, Vilniaus ŠVYTURYS pradėjo spausdinti jo žmonos dienoraščio

Iš kitos pusės

Atrodo, kad sovietų propaganda iš demonstracijų Pabaltijo sostinėse turėjo dvejopos naudos. Visų pirma ji parodė, kad prie Gorbačiovo Sovietijoje esama laisvės pareikšti atskirą nuomonę. Tai skiriama užsieniui. Viduje tačiau pasirodė, kad demonstruoti vis dėlto rizikinga, nes būsi apšauktas ekstremistu, visuomenės atplaiša ir net užsienio agentu, kuriam neturi būti vietos sovietinėje visuomenėje. Tai antras sovietų propagandos laimėjimas, nes pasaulinės žinių tarnybos paminėjo tik demonstracijų faktą, bet ne pasėkas.

Kaip tų įvykių akivaizdoje turi laikytis išeivija? Bronius Nainys rugsėjo mėn. 4 d. DRAUGE rašė:

"Vieni buvome palikti vesti partizaninį karą tuoj po antrojo karo, vieni galime palikti ir dabar... Ir dabartinius įvykius apžvelgdami, mes turime būti labai atsargūs, kad, norėdami padėti, tautai nepakenktumėm. O taip labai lengvai gali atsitikti, nes tokiais kritiškais momentais praeityje mes per daug išmintingi nebuvome."

Jis greičiausiai turi galvoje savo lygiai prieš savaitę (rugs. 28 d.) rašytą straipsnį, kuriame norėjo iškelti Bendruomenės vaidmenį:

"Prieš porą savaičių PLB pirmininko V. Kamanto gyvenvietėje posėdžiaudama PLB valdyba staiga patyrė, kad šiais metais grupė narsių Vilniaus lietuvių... vergiją atnešusią sutartį nori prisiminti tyliai, bet viešu susibūrimu..."

"PLB valdyba greitomis paskleidė tą žinią po visą lietuvišką pasaulį, ragindama Bendruomenes tą pačią dieną ruošti demonstracijas... Atrodo, kad pastangos pasisekė. Iš pačių lietuvių išeivių ir iš kitų šaltinių patyrusi, laisvojo pasaulio spauda... Vilniaus susibūrimą plačiai išgarsino."

Ar reikia geresnio įrodymo sovietų propagandai, kad demonstracija buvo sukurstyta iš užsienio ir, kaip jie skelbta, demonstrantus išlaiko užsienis?

Tas nelemtas noras kad ir neteisingai pasigirti!

(vm)

ištraukas. Apie jas pakalbėsime sekančiame numeryje.

MAINTENANCE MACHINIST

Fortune 500 company has evening openings for machinists with machine repair experience including the following areas:

- Rebuilt dies from spare parts
- Modify equipment from verbal & blueprint instructions
- Some general plant maintenance

In addition the candidates we seek must be able to work as a team member in a fast paced production environment. Our staggered work schedule has built in overtime which provides for up to 7 days off each 14 day cycle. Wages up to \$13 per hour. Excellent company paid benefits starting on date of hire. Applications available 8am-4pm, Mon-Fri.

CONTINENTAL CANCO
24 KILMER RD
EDISON, NJ 08818
201-985-4940
EOE/M/F/H/V

SEWING MACHINE OPERATORS
Good pay & permanent employment for experienced Merrow or Single Needle sewing machine operators, for day or night shifts, with Mfr. located in Kensington convenient to public trans. & parking. Apply:
THE IRONEES COMPANY
Front & Venango Sts.
(3601 N. Front St.)
Philadelphia, Pa. 19134

(33-35)

FOOD SERVICE MGR.

FULL TIME
Position for individual with bachelor degree in food—nutrition preferred. But will consider 90 hour food service course with 1 year full time experience.

For interview.
E. O. E.

(31-38)

EXPERIENCED OPERATOR

NEEDED FULL GARMENT OPERATOR. APPLY IN PERSON TO: I & C CONTRACTING, 7224 16th AVENUE, BROOKLYN, N. Y. 11204, or CALL: 718-234-0286.

(33-39)

RESTAURANT HELP

Marriott Family Corp. accepting applications for cooks, waiter/waitresses, and other positions available. Excellent salary and benefits. Apply in person to:
HOWARD JOHNSONS RESTAURANT
Rt. 30 & 100 Exton, Pa. 19341
E.O.E.

(34-40)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiuro
numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laikas ruoštis!

Kai pirmą kartą už Tėvynės ribų minėjome Nepriklausomybės atgavimo sukaktį, nebuvo nė abejonės, kur minėsime sekančiąją. Deja ... Politiniai bangavimai dar labiau atitolino vartus į namus, plačiai išblaškydami mus visuose žemynuose. Tačiau tikėjimas Tėvynės laisvu rytojumi išliko gyvas ir ryžtingas.

Sekantysis vasario mėnuo neša jau 70-ji tos sukafties minėjimą - beliko vos keturi pilni mėnesiai - tačiau nesi-
girdi dar, kad būtų rengiamasi tai rimčiau paminėti. O gi jau eilė metų, kai po Vasario 16 d. minėjimų spaudoje - ir dar daugiau privačiai - yra pasigendama prasmingesnio, turiningesnio ir oresnio šventės atžymėjimo. Jei dabar nebus susigriebta - ko gero ir vėl viskas nuriedės trafaretine linkme, nors nėra abejonės, kad yra pakankamai kūrybinio ir organizacinio pajėgumo bei rankų talkos šventės išryškini-
mui. Yra taip pat svarbu ir politiniai išnaudoti dabar esamą palankų dėmesį Pabaltijo kraštams.

Ateinančiųjų metų renginiai turėtų išsamiai užkencuoti septintojo dešimtmečio sukaktį. PL Jaunimo Kongresas galėtų būti įvadu į specifinius Vasario 16 d. minėjimus, ką toliau galėtų ryškinti Tautinių Šokių šventė, Skautijos Jubiliejinė stovykla ir kt. didieji renginiai.

Patirtis rodo, kad yra svarbu žinoti, kam yra skiriamas-pristatomas tas minėjimas - svetimtaučiams, ar mums patiems - nors abiem atvejais pasiruošimas yra lygiai tiek pats svarbus ir neturėtų būti suliejamas į vieną.

Būtų logiškiau, jei mes patys pristatytume savąją kultūrą, esamą krašto padėtį ir pilnumą pademonstruotume svetimtaučiams gyvą ir aktyvią tautos dalį išsivijoje, vietoje kvietus juos pasakoti mums mūsų tautos istoriją ar jos interpretaciją.

Savųjų tarpe minėjimo orumas yra nemažiau svarbus. Jei pasigendame dalies jaunųjų - dabar laikas

pažiūrėti kodėl ir ką nors pakeisti. Gal praverstų inešti konkrečių siūlymų ir darbo, vietoje dejonų ir skundų, kad minėjimas paliktų ryžto ir užsidegimo dvasią mums. Nepriklausomybės sukakties minėjimas tegu nebūna vien tik keletos asmenų projektas, bet visus apjungianti šventė. Tai turi būti mūsų visų ryški deklaracija ir demonstracija, kad okupacija ir prabėgę metai nenuslopino tautos dvasios, nesužlugdė jos laisvės siekio.

Negali laisvai plevesuoti trispalvė Vilniaus bokšte, bet niekas netrukdo mums ją iškelti aukštai ir prasmingai laisvajame pasaulyje! 70-ji Nepriklausomybės sukaktis lai randa mus visus gretoje, petys į petį, lietuvi prie lietuvi VIENAM IR TAM PACIAM TIKSLUI! Dabar yra laikas tam ruoštis.

(g)

Naujieji DIRVOS prenumeratoriai gauna dovanai viena mūsų leidinių pasirinktinai

DIRVOS prenumerata metams 17 dol. Visiems naujiems prenumeratoriams išsiųsime veltui pasirinktinai vieną Vilties leidinių: Vytauto Alanto romaną "Aušra Paliūnuose" ar Jono Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva".

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 17 dol. už Dirvos prenumeratą ir pageidauju gauti veltui:

- ☐ V. Alanto "Aušra Paliūnuose"
☐ J. Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva"

Prašau siuntinėti DIRVĄ žemiau nurodytu adresu:

Pavardė ir vardas

Adresas

Skęstame savo veiklos pelkėje

Juozas Žygas

Yra žinomas lietuviškas posakis: "Vargsta kaip muselė po išrūgas". Musė, patekusi į išrūgas, iš desperacijos daužosi, bet, kadangi visa jos veikla paremta instinktu, o ne protavimu, tad jai liūdnei ir pasibaigia. Veikla nėra lygi veiklai. Kiekvienas šūkalojimas dar nėra laikytinas pozityvia veikla. Žinoma, energija, išeikvojama, tačiau rezultatų nėra.

Viename rašinyje visos mūsų kovos ir veiklos neaprepsime. Pažiūrėkime tik į keletos paskutiniųjų metų veiklą. Labai plačiai mūsų spaudoje nuskambėjo, ryšium su Los Angeles olimpiada, "Ban the Soviets Coalition" veikla. Nežeminant jų veiklos ir nuopelnų, tenka paabejoti — kiek tas klausimas Lietuvos reikalui padėjo? O labai daug padėti negalėjo vien dėl to, kad dažnai net patys užmiršo me savo reikalais kalbėti. O tiems, kurie jau primiršo, pacituosiu, kas buvo spaudoje rašoma: "Drauge", 1984. V. 11 d. taip rašoma: "Estų namuose susirinkusiems korespondentams 'Ban the Soviets Coalition' atstovas pripažino, kad koalicija daug prisidėjo prie nedalyvavimo (reiškia sovietų J. ž.). David Balsiger pasakė spaudos konferencijai, kad koalicija planavo apie 10,000 žmonių demonstraciją, kuri būtų protestavusi dėl Afganistano okupacijos, Korėjos lėktuvo

numušimo ir paniekos žmonių teisėms visame pasaulyje." Taigi, tik Korėjos lėktuvus ir Afganistanas! Pabaltijo ir Lietuvos klausimas visai net neminimas, o buvo sakoma, Baltų Lygą esant centre to judėjimo! Tos veiklos įkarštyje Jaunimo centre įvyko informacinis susirinkimas, kalbėjo tos lygos atstovas. Taip pat buvo kalbama, tik apie Korėjos lėktuvą ir Afganistaną. Pradėjus man kalbėti, kad mes dingome už to Korėjos lėktuvo, keletas mūsų siškių man pasakė, kad mūsų klausimas nebėra aktualus. Taigi... nebeaktualus! Atrodo, kad mes jau patys save įrikiavome į Armenijos, Gruzijos, Azerbeidžano, Turkestano ir kitų rusiško imperializmo aukų eilę, visai užmiršdami, kad mūsų kraštų okupacija dar nėra "de jure" pripažinta. Taip nejučiomis įsirikiuojame į liberalų eilę, kuriems kalbėti apie sovietinius nusikaltimus nemadoje. Tačiau vis madoje kalbėti apie nacių nusikaltimus!

Dar taip neseniai turėjome "pavergtų tautų" savaitę. Posėdžiavome, demonstravome... viskas pagal seniai nusistovėjusį šabloną. O didesnio vietinės spaudos ar TV dėmesio, nesugebėjome atkreipti. Teko dalyvauti keletose posėdžių, atrodo, dirbama, planuojama, parengta literatūra. Pirmininkaujantys turėjo atspausdintą lapuką, kurie skirti platinimui, taip sakant propagandai. Paprasčiau, kad duotų susipažinti. Surašytas ilgiausias sąrašas "Captive Nations". Žinau, kad rusų nuodemių sąrašas ilgas, bet šis sąrašas kažkaip, atrodė, per daug ilgas. Atidžiai pradėjau skaityti. Na, ir ką? Man beveik akys iššoko! Tame sąraše, tarpe kitų, įrašyta Alžiras, Libija, Irakas, Sirija, Vietnamas, Korėja ir daugelis kitų kraštų, dėl kurių būtų galima ginčą vesti. Man balsiai išreiškus nusistebėjimą, tuojau atsirado tokių, kurie pradėjo tą sąrašą ginti. Kur mes einame? Kam tą sąrašą galime parodyti? Kokia logika vadovaujantis, Alžiras įrašytas prie mūsų, arba mes prirašyti prie Alžiro? Kadangi dalyvavau posėdžiuose, tad po keletos dienų gavau laišką, su papildoma literatūra ir, žinoma, aukų vokeliu. Teisinga ar nevykusi informacija, vistiek kainuoja atspausdinti.

Po gana didelės propagandos per spaudą ir radiją atėjo sekmadienis, kuomet vyko "Pavergtų tautų" minėjimas Marquette Parke. Nepaisant didelio karš-

čio, susirinko gausybė žmonių, bažnyčioje beveik netilpo (kas dabar labai retai b e p a s i t a i k o). Bažnyčios priekyje buvo sustatytos, berods 27 vėliavos. Po šv. Mišių vyko eiseną. Buvo nešamos vėliavos ir plakatai. Pirmiausia ėjo Dariaus-Girėno posto veteranai su JAV vėliava, po jos buvo nešama Lietuvos, o paskui kitų pavergtų tautų vėliavos. Vėliavų nešėjai beveik vien lietuviai. Pagal dabartinės sąlygas, taip sakant, veiklos nuosmūkio metus, eiseną gana imponantiška. Per tokį karštį buvo gaila žiūrėti į mūsų moteris, pasipuošusias tautiniais rūbais, ir vėliavų nešėjus, dėvinčius švarkus. Bepigu mums, kurie maišėmės po minią, mes sulindome į medžių paunksmę.

Daugelio dėmesį atkreipė viena vėliava, kadangi spalvos kaip Mažosios Lietuvos vėliavos. Keletas manęs užklausė, aš ir pats nežinojau. Pasibaigus eisenai, paklausiau tos vėliavos nešėjo (aktyvaus mūsų veiklos dalyvio), kokią vėliavą jis nešė, sako — Thailando. Nustebau, sakau negali būti, prie ko dabar čia Thailandas? Tai man atsakė: "Ant koto buvo užrašyta — Thailandas". Taigi tokiame karštyje žmogus vargo, nešė, prakaitavo ir visai be-reikalingą vėliavą. Yra Pavergtų tautų komitetas, kuris organizuoja, tvarko, vėliavas parūpina ir aukas parenka. Nejaugi tame komitete nėra nei vieno, kuris bent kiek žinotų pasaulio geografiją?

Beje, buvau minėjęs, kad buvo nešami ir plakatai, dabar nebegalėčiau garantuoti, kokie plakatai buvo. Ko mes patys neatsimename, galime pasižiūrėti į nuotraukas. Tam nuotraukos ir daromos, kad mums primintų. Laimė, turiu laikraštį, kuriame yra tos eisenos nuotraukos. Yra aiškiai matomi keletas plakatų: "WE SUPPORT LT. COL. OLIVER NORTH", "MARCHING AGAINST COMMUNISM WITH OLIVER NORTH", berods, buvo plakatų su Nicaragvos ir Afganistano šukiais. Greičiausiai buvo plakatų, primenančių ir Lietuvą, tačiau jie dingę už col. North ir Nicaragvos plakatų. Nieko blogo nėra atkreipti publikos ar TV dėmesį populiariais šukiais. Tačiau mes patys neturime už jų dingti. Visi kiti šukiai turi būti tikrai priedas, pagrinde Captive Nations, o dabar beveik išėjo col. North paradas. Nežinantiems, o to-

(Nukelta į 4 psl.)

Skęstame savo veiklos pelkėje...

(Atkelta iš 3 psl.)

kių Amerikoje yra daug, gali susidaryti įspūdis, kad col. North pradėjo kovą, o mes jam tik talkininkaujame. Los Angeles prapuolėme už Afganistano ir Korėjos lėktuvo, o dabar už col. North ir Nicaragvos.

Taip mes ir dingstame mūsų pačių veikloje. Panašiai, kaip ta musė išrūgose, nors smarkiai spardosi, bet grimsta vis gilyn.

Tokia mūsų veikla nelieka nepastebėta, o ne, ji turi savo atgarsius. Mūsų veiksniai ir veikėjai mėgdavo pasigirti, kad jų didelių pastangų ir gerų ryšių dėka JAV prezidentas kasmet paskelbia "Pavergtų tautų" savaitę. Buvo ir šiemet pasidžiaugta, tik per anksto ir be didelio reikalo. Džiaugsmui nebuvo jokio pagrindo, ir padėka nepelnyta. O ta "Pavergtų tautų proklamacija" skamba sekančiai: "(...) Joje pažymi, jog daugeliui sovietų imperijos valdomų kraštų ta laisvė, kuria mes naudojames, yra paneigta. Tos laisvės kova prasidėjo prieš 70 metų Ukrainoje. Paskutiniu metu ta laisvė paneigta Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Vengrijoje, Lenkijoje, Kazakstane, Latvijoje, Moldavijoje. Jos siekia dabar ir Krymo totoriai. Kitoje pasaulio dalyje laisvės kovotojai, Afganistane, Angoloje..." (Draugas, 1987. VIII. 5 d.). Perskaičius šią proklamaciją, man tuojau į galvą šovė mintis "where is the beef?" Taigi Kazakstanas, Latvija ir Moldavija, o Lietuvos taip ir nėra! Tie, kurie sau įvairius nuopelnus prisiskirti bando, greičiausiai ir nepaskaitė. O reikėtų ne padėkos, bet protesto! Šią proklamaciją parodžiau keletai mūsų veiksmų veikėjų: jie labai nustebę, buvo neskaite. "Negali būti, gal čia "Draugo" korektūros klaida". Tokia buvo jų reakcija. Gali būti ir korektūros klaida, bet taip nemanyčiau. Nes ne tik Lietuva, bet ir Estija nėra minima. Taigi gal kokia tendencija, atsakymas į "Glasnost" uvertiuras?

Bet ko čia stebėti, jeigu mes patys save užmirštame, tad ko iš kitų norėti! Kaip jau minėjau, ta proklamaciją parodžiau, bet iki šiol jokio paaiškinimo ar reakcijos neteko girdėti. Bet, argi tai svarbu? Jeigu išvardinant žymesnius svečius ar dalyvius, vienas iš jų nepaminimas, tai tuojau pajuntama reakcija. "Ir aš ten buvau" — "koku būdu likau nepastebėtas?" — "gal rašantysis naujų akinių reikalingas?"

Bendrai paėmus, nereikia visų kiaušinių sudėti į vie-

■ Laiškai Dirvai

NEJAUGI "NEBĖRA VIETOS" SVARBIOMS DISKUSIJOMS?

Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis praėjo. Bet tai nereiškia, kad nebebūtų galima diskutuoti dėl kitokios krikšto datos ir prasmės?

Romos iškilmų aprašymai tęsiasi per užsienio lietuvių laikraščius. Tatai gera ir gražu. Bet ar su tuo pasibaigė visi mūsų rūpesčiai ir dabar bus tik džiaugsmas?

Turbūt — ne. Kardinolas Lietuvai vis nepaskiriamas. Dar svarbiau: Vilniaus arkivyskupijos teritorinės ribos, jos priklausymas ne Lenkijos, o Lietuvos bažnyčiai provincijai vis neįveda iš vietos.

Tuo klausimu jau buvo tikrai kontroversinis Vliko pareiškimas visuomenei. Kai kurios jo tezės atrodo labai dar ginčytinos.

Buvo prof. dr. Br. Nemicko, teisininko J. Vitėno ir kitų straipsniai Pasaulio Lietuvoje, Drauge ir kitur.

Po vieno poleminio J. Vitėno straipsnio, labiausia nustebino Draugo redakcijos prierašas (Nr. 164, 1987 m. rugpj. 22 d.): "Šiuo klausimu diskusijoms dau-

na krepšį, nes krepšiui nugriūvus, bus didelė kiaušienė. Tas pat yra su Afganistanu ir Nicaragva, nereikia savo veiklos jais bazuoti, galima ir juos minėti, bet tik tarp kitko.

Visus kiaušinius į vieną krepšį sudėjus, gali panašiai išeiti, kaip su "nepripažinimo" politika. Jeigu mes savo veiklą per daug Afganistanu remsime, kas bus tuomet, jeigu ten bus prieita prie kokio nors sprendimo? O tai atsitikti gali. Spaudoje jau teko skaityti, kad komunistinis Afganistano valdytojas Najibullah norėtų užmegsti ryšius su buvusiu karaliumi Zahir Shach. Žinoma, tai negali vykti be Kremliaus žinios.

Bekalbant apie Afganistaną ir Nicaragvą, visai pradedama užmiršti kitos komunizmo aukos. Kas atsitiktų, jeigu dėl vieno ar kitų motyvų Rusija užbaigtų savo intervenciją Afganistane ir nustotų nagus kišti į Nicaragvą. Reikia prileisti ir tokią galimybę, kadangi rusiškai meškai ir dabar jau pilvas skauda nuo persiėdimo ir nevirškinimo. Jeigu tokia galimybė įvyktų, tai rusiškai meška tuojau pavirstų į mielą meškiuką ir gautų kokį dvidešimt bilijonų dolerių kelnų sulopimui. O mes liktume ant nudžiūvusios šakos sėdėti.

giau neduosime vietos, nes kalba nekompetetingi bažnytinės teisės ir diplomatinės asmenys" (!).

Kažin ar ir Draugo redakcijoje yra bažnytinės teisės ir diplomatinės kompetetingesnių specialistų už ilgametį tarptautinės teisės ir politinių mokslų specialistą prof. dr. B. Nemicką? Bet jau ir jam nusprendžiama "nebeduoti vietos"...

O rimti klausimai neišspręsti ir skaudžios žaizdos negyja.

Atrodo, kad tuos svarbius klausimus kaip tik reikėtų judinti, svarstyti, siūlyti, reikalauti, kovoti. Skaitytojai būtų dėkingi, jei prof. B. Nemickas ir kiti nenutiltų, kad jie būtų kviečiami ir būtų duodama užtenkamai vietos pasisakyti dar laisvoje pasaulio lieuviškoje spaudoje.

A. D-as

ŠIŲ DIENŲ JANIČARAI

Nudžiugau rugsėjo 3 d. DIRVOJE pamatęs VGA ir Dr. Leono Kriaučeliūno be jokių "gal" ir "bet" pasisakymus dėl kelių mūsų išeivijos "kultūrininkų" (ką tai beturėtų reikšti...) posėdžiavimo su KGB "kultūrininkais" prie "apskrito stalo" Vilniuje.

Tai man priminė, jog prieš eilę metų DIRVOJE buvo atspausdintas mano straipsnis kaip tik tuo klausimu. Tai buvo 1964 m. spalio 26 dienos straipsnis "JANIČARAI". Reiškia, net prieš 23 metus jau teko kalbėti ta pačia — kvaišo bei neatsakingo bendradarbiavimo — tema.

Manding, mūsiškiams šių dienų "apvalaus stalo" ambasadoriams puikiai tiktų janičarų titulas. Keturioliktame-penkioliktame amžiuje turkai išauklėdavo pagrobtus krikščionių vaikus islamo tikėjime ir paruošdavo juos profesionalų karių — "janičarų" daliniams, kurie buvo aršiausi krikščionių naikintojai.

"Ir sovietai iš pavergtojo mūsų jaunimo išugdo vieną-kitą raudonąjį janičarą. Tai nėra nuostabu", rašiau 1964 metais. "Tačiau tragiška yra tai, jog jiems pavyksta išugdyti raudonų, ružavų ir bespalvių janičarų čia laisvėje..."

Kiek prisimenu į šį įspėjimą "kultūrininkų" spaudoje tuomet buvo atsiliepta atlaidžia šypsena, lengvu rankos numojimu. Deja, vienokio ar kitokio pobūdžio janičarizmas atrodo dar tebeklesti ir 1987 metais. Jam išlikti ir suklestėti ypač padėjo įvairaus kairumo laipsnio JAV mokytojai ir profesorai, kurių algas tiesioginiai, ar netiesioginiai per valstybinius mo-

kesčius, apmoka nuo komunizmo pabėgę janičarinių kadetu tėvai. Atrodo, jog per lengvai buvo ir tebėra mūsų visuomenės žiūrima į įvairaus laipsnio janičarizmo apraiškas mūsų spaudoje ir organizacijose.

Ir dabar, štai sieksniniuose sąžinės nusigraudymuose DRAUGE, M. Drunga bando iš tautinės nuodėmės pakulų nusimegsti šventuolio aureolę. Jis dangstosi Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių Fondo reputacijomis, kurias jis, o ne jo kritikai, įmynė į bendradarbiavimo mėšlyną. Šlakstosi "kraujų ir ašaromis už laisvę kovojančiųjų" lietuvių, kurie, priešingai janičarams, demonstruoja už nepriklausomybės atstatymą, nebudami jokių "tabu"; šaukiasi palaimintųjų, vyskupų ir pralotų apgynimo, bandydamas pagal prel. M. Krupavičių, pateisinti savo kalbėjimąsi "su pačiu velniu, jei iš to bus Lietuvai naudos". Tačiau istorija Kennedy ir net Reaganas, Trumanas, Churchillis, Kennedy ir net Reaganas

patyrė, jog pokalbiai su Raudonuoju "velniu" tik velniui išeina į naudą

Neatrodo, kad su M. Drunga, dėl jo aiškaus bendradarbiavimo fanatizmo, galima rimtai "diskutuoti", kaip jis to reikalauja iš DIRVOS bendradarbių. Jo užmetimas, kad "kolegos 'Dirvoje' taip lengvai nusmuko iki OSI lygio"... yra gryniausias intelektualinis chuliganizmas. Reiškia, jis gerai žino neturįs jokių argumentų pateisinti žygio, kurio vien pačiu faktu, pripažįstama Sovietų teisė į Lietuvos okupaciją. Nenuostabu, kad jis griebiasi įvairių kilnių argumentų savo savo slaptam (kas jam, kaip "plačios demokratijos" neva tai šalininkui, nebūtų leistina), žygiui pateisinti. Tame nieko naujo. Būta bandančių pateisinti ir net išaukštinti "seniausiąją profesiją", net remiantis šventraščio posakiu (sename vertime) apie gausių nuodėmių atleidimą, "nes ji daug mylėjo".

Vilius Bražėnas
Bonita Springs, FL

"Amber Holidays" 1987 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ

DAR YRA VIETŲ SEKANČIOSE GRŪPĖSE:

Spalio 6 - 23 — Maskva 2, Vilnius 9, Leningradas 4, Helsinki 1 — \$1725.00

Gruodžio 26 - Sausio 10 — Maskva 2, Vilnius 5, Riga 4, Leningradas 3 — \$1514.00

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite
1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY FOR DEPARTURES FROM BOSTON OR NEW YORK AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

Mažosios Lietuvos Fondas

Mažosios Lietuvos Fondas įsteigtas: 1. rinkti, laisti ir skleisti Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį; 2. parodyti pasauliui, kad Mažoji Lietuva nuo amžių buvęs baltiškąs — lietuviškąs kraštas su savita praeitimi.

Tam pritardami, įsijunkite į Mažosios Lietuvos Fondą aukomis: 1. RĖMĖJAIS — iki \$99.- auka; NARIAIS — \$100.- ar didesne auka; MECENATAIS — \$1,000.- ar didesne auka; GLOBĖJAIS-PATRONAIS — \$3,000.- ir didesne auka.

Mažosios Lietuvos Fondo valdyba
Taip, noriu įsijungti ir pridėti čekį sumoje

Vardas ir pavardė

Gatvė

Miestas Valstija Zip Code

AUKAS SIŪSTI: **Foundation of Lithuania Minor**, c/o R. Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, Ill., 60516.

KŪRYBA IR MOKSLAS

KATRIUTĖ STEPONAITYTĖ - MARIJOŠIENĖ

IŠĖJO Į ANAPUS

Stasys Santvaras

Visi, kurie buvom ar tebesam arčiau Marijošių šeimos, niekad jos kitaip nevadinom — Katriutė, tiksliai Katriutė. Tai buvo šviesi, svetinga, maloni, artimo meilės (krikščioniškąja to žodžių prasme) niekuomet nestokojusi moteris, savo gyvenimą ir daugybę darbų atidavusi tautai, šeimai, gal daugiausia — lietuviškajam jaunimui.

Ir štai ta kilni moteris, keletą metų ryžtingai kovojusi su jos sveikatą prislėgusiom negalėm, rugsėjo 3 d. Putnamo, Ct., Day Kimball ligoninėje išėjo į Anapūs. Rugsėjo 7 d. ji iškilmingai palaidota Putnamo Nekalto prasidejimo seserų kapinėse, kur jos artimiausi kaimynai (turbūt ilgiems laikams) bus E. Cipliauskienė (dr. Birutės Cipliauskaitės motina), prof. Juozas Brazaitis, o keliolika žingsnių į šiaurę nuo jos kapo — poetas kan. Mykolas Vaitkus.

Velionė K. Marijošienė buvo gimusi Lietuvoje 1905 m. kovo 21 d., taigi pirmąją pavasario dieną. Gal dėl to ir jos būdė, jos patrauklioje asmenybėje žėrėjo tiek daug šilumos ir giedros spindulių. Ji buvo baigusi Lietuvos universitetą Kaune, kai kurias studijas gilinusi Austrijoje ir Latvijoje. Jos tėvai — Pilypas ir Pranė Daneliūtė-Steponaičiai. Kaip regim, K. Steponaitytė Marijošienė mirė jau peržengusi savo amžiaus 82 metų slenkstį. Laiko dovana jai — graži ir įspūdinga, o jos netektis vis tiek yra rūsti ir sopulinga.

Katriutė Steponaitytė-Marijošienė, kaip paliudijo velionės vyras prof. Vytautas Marijošius, buvo giliai

įsisąmoninusi seną romėnų posakį, kad "sveikame kūne būna ir sveika siela". Dar žaliajo jaunystėje velionė įsijungė į sporto ir kitokią to pobūdžio veiklą. Keletą metų ankstybom ryto valandom iš Kauno radijofono skambėdavo skaidrus Steponaitytės balsas — rūpestingai ir žinoviškai paruoštos programos visom ir visiems, kurių sveikatai reikėjo rytmetinių kūno mankštų. Daugelis nepr. Lietuvos lietuvių tuo velionies darbu pasinaudojo. Bet jaunai merginai (tada ji dar buvo netekėjusi) kiekvieną dieną kelti 5 ar 6 val. ryto, be abejo, reikėjo turėti valios, ryžto ir idealizmo.

Nuo to meto K. Steponaitytė pasidarė populiarius žmogus Lietuvoje. Kiekvieną vasarą kvepiančiame Palangos pušyne, Baltijos pakrantėje, buvo rengiamos mokytojų, skautų ir sportininkų stovyklos. Ir čia per visą vasarą galėjai išgirsti velionės balsą, pasigėrėti energinga ir kūrybinga jos siela. Šimtams nepr. Lietuvos mokytojų, skautų ir sportininkų ji atidavė savo patirtį, žinias, savo bendradarbių ir mokinių tarpe spinduliavo idealistinę nuotaiką, skatino kūno kultūros kėlimą tautoje, Lietuvos mokyklos ilgus metus naudojosi jos paruoštom kūno kultūros ugdymo programom. Aišku, tie velionies darbai nėra tik rasoje pievoje palikti pėdsakai, kuriuos pakilusi saulė tučtuojau sudegina.

Lietuvių liaudies šokiai — kita erdvė, kurion visa širdimi buvo pasinėjusi K. Steponaitytė-Marijošienė. Kaip žinom, dar šio amžiaus pradžioje lietuvių kalba ir

visa mūsų tautinė kultūra buvo skandinama į panieką ir į užmarštį. Mūsų liaudies ar tautiniai šokiai dar tebebuvo gyvi, bet paskandinti sutemose, beveik niekam nežinomi, kerpėm apželdinti. Reikėjo tuos šokius ir žaidimus atrasti, apvalyti, stilizuoti, į platesnius kultūrinio gyvenimo barus išvesti.

Šiandien lietuvių liaudies šokiai, kaip visi matom, yra neatskiriama ir didžiai reikšminga mūsų dvasinės kultūros dalis, jau nekartą pagyrimų, pripažinimo ir pergalių susilaukusi ir tarp tautinės liaudies šokių varžybose. Šioje kultūrinės veiklos erdvėje velionė K. Steponaitytė-Marijošienė (greta Baronaitės ir kt.) yra pionierė, pati tautinių šokių jėškojusi, juos stilizavusi, kaip choreografė juos staciūsi, suorganizavusi ir į viešumą išvedusi ne vieną šokių sambūrį, su jais dalyvavusi liaudies šokių festivaliuose. Prieš tuos jos darbus tegalim tik žilas ir jaunas galvas lenkti.

Lietuvos okupacijų ir antrojo pas. karo atbloškta į Ameriką, K. Steponaitytė-Marijošienė su šeima įsikūrė ir keletą metų gyveno New Britaine, Ct.; čia ji įsteigė šeštadienių lituanistinę mokyklą, buvo tos mokyklos vedėja ir mokytoja, netrukus toje vietovėje suorganizavusi ir lietuvių skautų būrelį. Kai jos šeima persikėlė į Hartfordą, Ct., kur jos vyras Vyt. Marijošius Hartfordo universiteto Hartt Muzikos mokykloje pradėjo dirbti profesūros darbą, ir čia velionė tuoj įsijungė į lietuvių visuomeninę ir kultūrinę veiklą — mokytojavo litua-

A. A. K. Steponaitytė-Marijošienė

A. Dziko nuotr.

nistinėje mokykloje, dėstė liaudies šokių meną JAV ir Kanados liet. šokių mokytojų kursuose, ilgus metus Putnamo seselių rengiamose stovyklose dirbo su jaunimu, paruošdama šokių festivalių programas, Hartforde suorganizavo lietuvių liaudies šokėjų sambūrį, kuris ir iki šiol dar tebėra gyvas. Be to, ilgesnį laiką ji buvo Moterų klubų federacijos Hartfordo lietuvių moterų klubo pirmininkė. Taigi ir JAV velionė K. Marijošienė nebuvo pamiršusi lietuvių visuomenės darbų.

Velionės K. Steponaitytės-Marijošienės į Putnamo seselių kapinaites palydėti susirinko turbūt 200 asmenų, moterų ir vyrų. Nuostabą kėlė tai, kad jų daugumą sudarė vidurinėsios ir jaunosios kartos žmonės. Iš artimesnių ir tolimesnių apylinkių juos turbūt atvedė ir pagarba Marijošių šeimai, ir tai, kad daugumas jų ne vienu atveju buvo pajutę velionės dvasinę šilumą, jos kuriamų lietuvių šokių šviesą. Gedulingąsias šv. mišias Putnamo seselių šviesioje ir erdvoje koplyčioje atnašavo Hartfordo lietuvių parapijos klebonas kun. Matutis, jam asistavo šeši lietuviai kunigai. Atsisveikinimo žodyje dabartinis Putnamo seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras tarė, kad velionė Marijošienė buvo gerumo, teisingumo, sandoros ir taurumo nešėja į aplinkos žmonių tarpą. Ir tai yra tiesa, anaipol ne pagražinti žodžiai.

Iš tikro, velionė K. Steponaitytė-Marijošienė, išeidama į Anapūs, gedule ir sielvarte paliko vyrą prof. Vyt. Marijošių, dukrą dr. Eloną ir žentą, Yale univ. profesorį, Rimą Vaišnį bei jų šeimą, Putnamo Nekalto prasidejimo seserų vienuolyno seselę Gražiną-Ignę, aukštą New Yorko bankų pareigūnį sūnų Marių ir jo šeimą, keturias seseris — Jadvygą Sarneckienę, gyv. Australijoje, vienuolę Agnietę, gyv. Šveicarijoje, Antuanetę Steponaitytę, gyv. Kanados Toronte, Benjaminą Steponaitytę, gyv. Lietuvoje (laimingai sutapimu — pastaroji galėjo dalyvauti sesers Katriutės laidotuvėse), penkis vaikaičius ir Br. Marijošiaus šeimą Toronte, Kanadoje (Br. Marijošius su sūnum buvo atvykę į laidotuves). Visiems velionės šeimos nariams ir artimiesiems čia reiškia nuoširdžiausia užuojauta.

Velionei K. Steponaitytei-Marijošienei gal nebus per sunki svetingosios Amerikos žemė, nes tuo tarpu Putname, Ct. gyvena jos vyras, žymusis nepr. Lietuvos Operos teatro dirigentas, Hartfordo univ. prof. emeritas Vyt. Marijošius ir duktė seselė Ignė, o tai juk reiškia, kad velionė atgulė į dar nepamirštų kapinių kauburėlį. Mirusioji dar bus gyva ir tų lietuvių širdyse, kurie atvyko į palydėti į amžiną atilsį, kurie mintimis ir atodūsiu iš tolo ją prisimena ir gerbia.

Marijošių šeima: prieky dukterys dr. Elona ir seselė Ignė, sėdi prof. Vytautas Marijošius, velionė K. Marijošienė ir sūnus Marius.

25 metai be Pijaus Žiūrio

Vytautas Šliupas

Prieš 25 metus — 1962 m. rugsėjo 18 d. — Clevelande mirė didis Lietuvos mylėtojas, patrijotas, kovotojas už lietuvių teises, chemijos inžinierius Pijus Jonas Žiūrys.

Tie kurie turėjome privilegiją pažinti, niekad neužmiršime jo pasišventimą ir pasiaukojimą savo tautos ir tautiečių labui. Nesvarbu ar sutikome su jo pažiūromis ar kovojome prieš jas, bet vistiek jį gerbėme už nuveiktus darbus.

Pijus J. Žiūrys gimė 1893 m. spalio 16 d. Marijampolės apskrityje Jonaukos kaime. Amerikon atvyko būdamas vos 6 ar 7 metų jaunuolis, kartu su broliu Feliks ir tėvais. Būdamas gabus, be didelių sunkumų baigė pradžios mokyklą ir gimnaziją Kingstone, Pa. ir po to 1918 metais Syracuse Universitete gavo BS laipsnį chemijoje.

Ilgesnį laiką dirbo Lietuvos Atstatymo Bendrovėje, kuri buvo įkurta 1916 m. JAV-se su tikslu padėti Lietuvai ūkiškai atsikurti po I-o pasaulinio karo. Jis čia pradėjo ir rašinėjimą į lietuviškus laikraščius, pirmiausia į tos bendrovės leidžiamą mėnraštį "Lietuvos Atstatymas". Įsigijęs daugiau drąsos ir patirties 1933 metais įsteigė savo paties cheminę dažų laboratoriją Lakewood, Ohio mieste. Į šią "Ace Laboratories" firmą atėjo dirbti ir brolis Feliksas, vėliau ir sūnus Viktoras.

Pijus Žiūrys nuo pat jaunų dienų aktyviai veikė įvairiose lietuviškose organizacijose: Tėvynės Mylėtojų Draugijoje, Susivienijime Lietuvių Amerikoje (buvo SLA 50 metų jubilėjaus ruošimo pirmininku), laike 1920-22 metų pirmininkavo Sandarai. Persikėlęs gyventi prie Clevelando aktyviai reiškėsi įvairiose tautinės grovės organizacijose. 1945-48 metais pirmininkavo Lietuvai Vaduoti Sąjungai (LVS), kuri buvo įkurta 1941 metais po tautininkų pasitraukimo iš ALTo ir gyvavo iki 1948 m. kada LVS vėl sugrįžo į ALTą. Vienas iš to laiko atžymėtinų LVS darbų buvo JAV pasiuntinio Lietuvoje Owen J. C. Norem, D. D. knygos "Timeless Lithuania" išleidimas (Amerlith Press, Chicago, Ill., 1943, p. 299), kuri buvo plačiai išdalinta svarbiesiems valdžios vyrams.

Norėdamas nenuilstamai kelti Lietuvos išlaisvinimo klausimą Amerikos valdžios pareigūnų tarpe, Pijus Žiūrys buvo suorganizavęs American Friends of Lithuania in Ohio draugiją ir jai

ilgą laiką vadovavo. Kaip pirmininkas palaikė labai artimus ryšius su senatoriais Robert A. Taft, Tom Connally, Jerry Voorhees, su įtakingu Cleveland Plain Dealer žurnalistu Spencer D. Irwin ir kitais.

Kartu su to laiko veikėjais, Antanu Oliu ir Al Kumskiu, 1945 metų spalio mėn., kaip LVS delegatas, Pijus Žiūrys vyko į San Francisco miestą sekti Jungtinių Tautų steigiamąją konferenciją ir ten klabinėti Lietuvos išlaisvinimo reikalą. Daug važinėjo su reikalais į Washingtoną, su prakalbomis po lietuviškas kolonijas, daugelyje vietų organizavo Amerikon atvykusio prezidento Antano Smetonos kalbas. Kaip didelis tautininkas, o taip pat ir bekompromisinis Dr. Jono Šliūpo minčių sekėjas, Pijus Žiūrys turėjo įsigijęs nemažą priešų kitą galvojančiųjų lietuvių tarpe. Ne vieną kartą jam teko smarkiai grumtis tiek su "Draugo" redaktoriumi Leonardu Šimučiu, "Naujienų" Pijum Grigaičiu, tiek ir su "Dirvos" Kaziu S. Karpiumi, bet visi vidujiniai ginčai būdavo užmirštami kada buvo ginami esminiai Lietuvos reikalai, tada jie visada rasdavo bendrą darbo kelią. Nors ir labai laisvų pažiūrų, Pijus Žiūrys niekada nebendravo su lietuvišiais komunistais.

Po antrojo pasaulinio karo, iš savo asmeniškų santapų aktyviai ir dosniai šelpė lietuvių karo pabėgėlius Vokietijoje; pagelbėjo atkviesti į JAV mūsų išgarsėjusį "Čiurlionis" dainų ir šokių ansamblį. Taipgi, kol sveikata leido, 1959-61 metais buvo Lietuvių Bendruomenės centro valdyboje. Dažnai ir nenuilstamai rašė lietuvių spaudoje: Amerikos Lietuvoje, Vienybėje ir Dirvoje. Už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Gedimino Ordin.

Su pirmąja žmona, Amerikos lietuvaitė Birute, turėjo ir išauginęs išleido į mokslus du sūnus — advokatą Stasį, dabar jau pensininką Albuquerque, N.M.; agronomą Viktorą, irgi pensininką Rochesteryje, N. Y. ir vieną dukterį Daratą, gyvenančią taipgi Rochesteryje. Po antrojo pasaulinio karo vedė Amerikon atvykusią Martyną Yčo našlę Hypatiją Šliūpaite Yčienę, šiais metais balandžio 17 d. atšventusią 94-jį gimtadienį, dabar gyvenančią pas dukterį Eveliną Yčaitę, Albuquerque, N. M.

Paskutiniuosius savo amžiaus metus Pijus Žiūrys gyveno prie gražaus Erie ežero, Avon Lake, Ohio

Inž. P. Žiūrys, min. P. Žadeikis ir adv. A. Olis

miestelyje. Jis dirbo be poilsio ir skundimosi iki pat mirties, kada vėžio ligos pakirstas apleido šį pasaulį sulaukęs tik 69 metus. Prieš 25 metus, negailestingai mirčiai apsilankius jo namuose, ne tik Clevelando, bet ir visos Amerikos susipratę lietuviai neteko didelio kovotojo.

Tegu šis Pijaus Jono Žiūrio prisiminimas būna pavyzdžiu kaip reikia dirbti ir aukotis mūsų mylimos tėvynės ir tautiečių lazei.

Inž. Pijū Žiūrį gan gerai pažinojau asmeniškai, tai čia pridėsiu keletą žiupsnelių intimesnių prisiminimų.

Pirmu kart man teko lankyti jį svetinguose namuose 1936 metais. Tada buvau vos tik 6 metų amžiaus, kada kartu su tėvu ir mama keliavome po Ameriką. Mano tėvas, Dr. Jonas Šliūpas, vyko iš vieno miesto į kitą su paskaitomis, o aš su mama buvome to maratoniško maršruto gerokai išvarginti. Pijus Žiūrys parsivežė mus į No. Ridgeville, Ohio poilsui. Man tai sudarė didelį džiaugsmą nes ten radau 3 savo amžiaus vaikus su kuriais galėjau susikalbėti lietuviškai. Bet didžiausią įspūdį man darė jaunųjų žiūrių peteliškių drugelių kolekcija, ir jų pačių garažo pastogėje įrengta peteliškių auginimo perykla. Kiek atsimenu, keturias dėzes tų peteliškių po stikliniu uždangalu parsivežiau į Palangą ir nusinešęs į mokyklą rodžiau draugams.

Po šių atostogų pas Žiūrius, kitas didelis veikėjas Juozas J. Bachunas mus nusivežė pas save į Tabor Farm, Sodus, Mich. Čia man didelį įspūdį darė žuvavimas St. Joseph upėje, gaušybė šv. Jono vabalėlių (Fireflies) ir tenai gyvenantis "Dėdė Morfius".

Sekantis susitikimas su Pijum Žiūriu buvo jau 1947 metų rudenį, tuoj po mano ir mamos atvykimo į Ameriką iš karo nuterotos Eu-

ropos. Žiūriai mane kaip karo pabėgėlį parsivežė į namus į Lakewood, vėliau Avon Lake, Ohio, ir čia apgyvendinę leido man baigti gimnaziją 1948 m. pavasarį. Pijaus Žiūrio pastangomis man buvo išrūpinta 3-jų metų stipendija Ohio Wesleyan Universitete studijuoti matematiką. Vasaros metu grįždavau į Avon Lake. Vienos vasaros metu išdažiau jį baltą, didžiulį, dviejų aukštų namą, užsidirbau savo pirmuosius \$100 Amerikoje, ir rudeniop, už \$65 nusipirkęs 1932 metų dvivietį Plymouth automobilį išvykau į Chicagą.

Gyvenant pas Žiūrius didžiausią įspūdį man paliko Pijaus Žiūrio neišsenkama energija, darbštumas ir nuoširdumas. Visą dieną nusidirbęs savojoje "Ace Laboratories", grįžęs namo jis nesėdėdavo sudėjęs rankų. Dažniausia paėmęs laivelį vakarais mes važiuodavome žuvauti į Erie ežerą arba į Sandusky įlanką. Jei nežuvaudavome, tai jis rašydavo straipsnius ir laiškus įvairiais lietuviškais reikalais. Bet jo mėgiamiausias tuo laiku užsiėmimas būdavo visus mus vesti į rūsi, kur masinės produkcijos sistema pakuodavome siuntinėlius skirtus lietuvių pabėgėlių sušelpimui Europoje. Kiek daug vakarų mes

praleisdavome kraudami į kiekvieną siuntinėlį konservuotas mėsas, riebalus, pieno miltelius, šokoladą, cigaretes, kojines ir kitokius reikalingus dalykėlius. Taip kas savaitę išeidavo nemažiau kaip 20 paketų mūsų vargstantiems lietuviams. O tais laikais tokios siuntos brangiai jam kaštavo. Ir vis tai eidavo iš Pijaus kišenės, kuri niekad neužsidarėdavo šalpos reikalams.

Pabėgėliams pradėjus didesniais skaičiais atvykti į Clevelandą, jie visi rinkdavosi pas Žiūrius, tai patarimų ieškodami, tai trumpai čia apsigyvendami, tai politinę veiklą diskutuodami. Kaip amerikiečiai kad sakytų: "Never a dull evening!"

Tai tokie yra malonūs mano asmeniškai prisiminimai apie tą kilnųjį lietuvi patrijotą — inž. Pijū Joną Žiūrį, kuris ir mane ir kitus tautiečius priėmė ir prižiūrėjo reikalo valandoje.

• Kęstutis ir Meilutė Biskiai, Downers Grove, Ill., atnaujinami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• Dr. M. J. Eymontt, Cherry Hill, N. J., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Nekralogai *Vladas Vijeikis*

Nepatogu prisipažinti. Man patinka skaityti nekrologai. Ar tai ne baisu? Bet pasvarstykite. Kiek čia išreikšta šviesių minčių, kiek artimo meilės prirašyta. Skaitydamas nekrologus žmogus pasijunti gyvenęs kitame pasaulyje. Viskas taip prakilnu. Didin-gi darbai vienas kita veja. ir liūdesys tave apgaubia: kodėl tas žmogus negyveno ilgiau? Koks nuostolis visiems. Kaip gaila, kad aprašomasis negali paskaityti. O gal jis ir skaito, kur ant debesėlio sėdėdamas.

Čia tenka prisiminti ir tuos labai juodais apvais paskelbtus skelbimus, kur giminės ar šiaip sau pažįstami savo liūdesį pareiškia. Dėl to negaliu nei menkiausio žodelio pasakyti. Tai tikra mūsų sunkiai gyvenančių laikraščių parama. Ko nabašninkėlis nesuge-

bėjo padaryti gyvas būdamas, tai jo vardu paskutinį kartą dar paremiama mūsų spaudos žodis. Čia jau reikia nulenkti galvą.

Viso to akivaizdoje aš labai susirūpinau, ką gi apie mane pasakys, kada aš gulėsiu ir į jokių ginčus neįsivelsiu. Net ir M. D. man bus neįdomus. Nei Bendruomenė, nei ALTas, nei VLIKas. O ką jau kalbėti apie Reganą. Tad kreipiausi į savo gerą pažįstamą, kuris labai raštingas, su prašymu: "parašyk apie mane, kada jau aš pats nebegalėsiu nei rašyti nei skaityti. Bet norėčiau žinoti, ką tu, velnio vaike, parašysi". Net nupirkau naują bolpointą. Sakau tebūnie aiškiai įrašyta, kad nebūtų jokių korektūros klaidų.

Ir štai ką jis parašė:

"Buvo prakilni ir iškilni asmenybė. Turėdamas dau-

gybę talentų nešykštėjo jų dalinti į kairę ir į dešinę. Nebuvo pakankamai įvertintas būdamas gyvas. Net padorus pagerbimo nebuvė surengta. Kaip gaila, kad tik dabar mes suprato-me ir įvertiname jo didžius nuopelnus. Buvo labai kukli asmenybė. Na, gal imdavo dainuoti, nors neturėjo nei balso nei klausos. Bet mes visi juk tą darome. Ypatin-gai vertino visų daromus didžius žygius ir pritardavo kilniems užmojams. Na, gal vieną kitą ir iškoliojo, bet anie buvo tikrai verti. Kas liečia išgėrim, tai nugaravo, bet tik labai svarbiais atsitikimais: kai būdavo labai liūdnas, arba kai labai linksmas. Dėl to į Alkoholikus Anonimus nebuvė reikalo kreiptis. Ko jis ir nedarė.

Jeigu viešai kalbėdavo, tai labai trumpai. Neturėdamas ko pasakyti nutylėdavo. Tai buvo pavyzdys tiems, kurie neturėdami ko sakyti daug kalba. Paliko

mums labai gerą posakį, kurį atsiminsime amžinai: "Nutilk, tu snargliau, jei neturi ką pasakyti". Tai bus įrašyta kur nors aukso ar bent vario raidėmis.

Patriotas buvo visu savo kūnu. Įsipjovus pirštą, bėgdavo kraujas: geltonas, žalias ir raudonas. Nors tas kraujas buvo kasdien gadinamas įvairių niekadėjų įvairiuose spausdiniuose.

Labai mėgo knygas. Nepraleisdavo mažiausios progos, kad gautų kur pasiskolinti naują leidinį. Ypatin-gai atidžiai skaitydavo paskutinį puslapį, kur buvo surašyti knygos rėmėjai. Pagal prie jų pavardžių pridėtas dolerines skaitlines, nutardavo su kuo dar galima kalbėti, kurį reikia ignoruoti, o su kuriuo susitikus net nesisveikinti.

Pabaigai turiu pasakyti, kad prakilnumas buvo jo asmenybės kelrodys. Neabejoju, kad ir dabar jis užleis damai vietą ant debesėlio. Jis jau toks. Na, gal žvilg-

ters ar dar yra tuščių debesėlių. Kaip sakiau: jis jau toks žmogus."

Tai va, ką mano išmoks-lintas raštingas draugas parašė. Paskaitęs, sakau, "gal pakeistum ką nors?" O jis man rėžia: "Ką tu, Stalino laikų nori grąžinti? Gorbachiovas visiems burnas atidarė. O tu man nori uždaryti?"

Prieš tokius argumentus ką tu čia gali pasakyti ar būtum gyvas ar miręs. Bet visdėlto pakėliau šiojį tokių ginčelių. Sakau: "čia poezijos trūksta. Labai jau realistiniai viskas išdėliota. Bent Maironį būtum pacitavęs". Dasikase iki geros bonkos dugno, priėjome kompromisinį susitarimą. Jis parašys nekrologą apie mane, o aš apie jį. Labai norėčiau pamatyti savo rašinį atspausatą. Nes gi kiekvienas autorius trokšta savo mintis matyti ant popieriaus juodomis raidėmis atmuštas.

• **Vladas Žilinskas**, Treasure Island, Fl., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 18 dol. Ačiū.

• **Alfredas Simontis**, Lakewood, Oh., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• **Bronė Macijauskienė**, Sunny Hills, Fl., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

• **Zigmas ir Marina Raulinaičiai**, Manahawkin, N. Y., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

(4)

UŽEIGOJE

Dirvos 1987 m. konkurse premijuota novelė

Dalila Mackialienė

Skaudžiai čia lankėsi pirmą kartą. Pranaškaudį jis prisiminė iš mokslo dienų. Nors draugais nebuvė, bet prisiminimas liko. Šis prisiminimas padvelkė tėviškės ūkanomis, naktigone ilgais vasaros vakarais, vėžiavimu ežerėly. Akyse staptelėjo paliktas sodas su raudonais obuoliais; pajuodę telefono stulpai, užverstas sniegu kelias kai jiedu su broliu ant savo pačių pasigamintų pašliužų šliuozė mokyklon. Anų dienų akimirka aplankė, blykstelėjo ir prapuolė.

Viktorą nustebino šios šeimos šaltumas. Moterys neužėjo į raštinę pasisveikinti. Ir ši rytą išsiskubino anksti, kai jis, atsiklaupęs, mėgino išrauti piktžolę, giliai įaugusią tarp įtrūkuso cemento. Kai atsitiesė, — pamatė tik nu-einančiųjų nugaras. Viena iš jų ramstėsi lazdele.

Viktoras mėgo poilsiauti gulimoje kėdėje. Kai užeidavo karščiai, sumažėdavo vasarotojai, jis ramiai sėdėjo pavėsyje, klausėsi kardinolų giedojimo, palmių lapų šnarėjimo ir, užmerkęs akis, klaidžiodavo po pievas ten Lietuvoje: varinėjo karves po dirvonus, arė, akėjo. Anksti netekęs motinos, dirbo ir moteriškus darbus: melžė karves, girdė teliukus, ir valgį išvirdavo. Šeima daugiausiai maitinosi barščiais, bulvėmis, lašiniais, skilandžiu. Rudenį avelę, ar net porą, parsigriaudavo, ir barščių skonis jau bū-

davo kitoks. Tik duoną kepdavo tėvas. Žiemomis lankė mokyklą. Prisimena ir savo pirmąją meilę Marytę. Marytė — rausvais veideliais ir šviesiom, stangriai supintom kaselėm, šypso-davos mėlynomis akutėmis. Tai tos akutės ir įkrito širdin dvyliktuosius einančiam Viktorėliui. Ji dažnai atvėgdavo pas jį, ganantį karves ten prie beržynėlio kur augo dideli išpūstapilviai baravykai. Kai pamatydavo Marytę, net baravykus užmiršdavo išrauti...

Dabar beliko tik išblukę atsiminimai mažais žingsneliais nubėgusios vaikystės. Lik neišrautas baravykas po didžiuoju beržu, liko Marytė, nuplaukusi su šiurkščia gyvenimo srove į priešingą pusę. Jam pradėjus lankyti Amatų Mokyklą, kitaip susiklostė gyvenimas, ir Marytės atminimas liko tik poilsio akimirkomis, užklystančiomis tada, kai širdis pasineria į nostalgijos gelmes. O tada gyvenimas verčiasi, lyg vagos po artojo kojomis.

— Vistik būtų malonu dar kartą pamatyti tą vaikystės karalaite — ištare garsiai, smaukdamas kepurę nuo akių.

— Tai pavėsiauj? — Su pavydo gaida prašneko, begrižtas nuo pajūrio, Pranas. Priėjęs prisėdo ant gretimos kėdės ir, atsmaukęs šiaudinę skrybėlę ant viršugalvio, dairėsi aplink.

— Žinai, šitas tavo barakėlis vertas pusmilijonio. Galėtum parduoti ir pinigus investuoti kitur. Tegu pinigais neša pinigą. Matai, bildingas čia nekoks, ale vieta, broleli! Čia gali išvaryti dangoraižį iki paties mėnulio. O gal žadi parduoti? — Pasirėmęs ant alkūnės, žingeidžiai tyrinėdamas Viktoro veidą, užklausė. — Kad aš tokią nuosavybę turėčiau, — seniai būčiau milijonierius, o tu, matai, vis dar šlavinėji pats. — Iššaukiančiai atsistojo ir, vieną koją užkėlęs ant kėdės, ranka pasirėmė atlošo.

— Tai kad man gana tiek, kiek turiu. Ir taip neturiu kam palikti. Va, pusę užrašiau svetimai moteriai, kuri čia pas mane gyvena ir padeda man tvarkyti biznį. Dalį palikau Fondams, laikraščiams, Vasario 16 gimnazijai. Giminių neturiu nei čia, nei Lietuvoj. Brolis žuvo partizanaudamas, o sesuo mirė Sibire. Nei vienas vaikų neturėjo. Tai kam liks tie turtai?

— O ta moteris, kuri, sakai čia gyvena, kas ji, žmona, ar tik... — Ir čia šyptelėjo, dviprasmišku žvilgsniu perbėgdamas Viktoro, gulincią pozą.

— Ji našlė. Vyras dirbo Čikagoje mėsos fabrike. Vieną rytą paslydo ant kruvinų grindų ir pataikė ant kablo, kuris slenka aplinkui su prikabintais jaučių šonais. Pasitaikė, kad kablys buvo tuščias, tai begriūdamas ir pasikabino jis ant to kablo. Tiesiai per nugarą, per pačią širdį. O ji liko su dviem berniukais, tada dar tik gimnazijoje. Perskaitęs laikraštį tokią baisią žinią, parašiau ir pasiūliau pagalbą. Aš gi turiu. O jai reikia vaikus mokyti. Mokslas gi kainuoja. Tai taip ir prasidėjo. Padėjau išmoksinti vaikus su tokia sąlyga: vaikai turi gerai kal-

(Nukelta į 8 psl.)

Europos lietuviškųjų studijų savaitėje (2)

PAKLAUSIMAI DEL PASKAITŲ

A. Palavinskas, Vokietijos kultūros draugijos pirmininkas, paklausė, kodėl Europos Lietuvis prisilaiko tam tikro prolenkiškumo. J. Vilčinskas prašė nurodyti kai kuriuos pavyzdžius. Jam buvo atsakyta, kad lenkų Solidarumo Sąjūdis per daug propaguojamas.

S. Kasparas pasisakė, kad Europos Lietuvos leidėjai ir redakcija išgyvendintų lauk visas lenkų egzilinės vyriausybės žinias, bendrai visus prolenkiškus rašinius. Ir būtų laikas nutraukti visus santykius su antilietuviškais lenkais.

Dr. A. Shtromas kalbėjo, kad tokios kalbos kaip S. Kasparo jį patį padaro ne tik antilenku, bet kartu ir antilietuviu. Jis sakė, kad

reikia su lenkais kalbėtis ir juos prikalbinti, kad jie viešai pasmerktų želigovskio smurto aktą ir daugiau nebereikėtų savo pretenzijų į Lietuvos teritoriją.

S. Kasparas vėl klausė, kokie lenkai tai turėtų padaryti? Lenkų egzilinė vyriausybė, Lenkijos dabartinė komunistinė valdžia, ar kažin kokia tai lenkiška mišrainė šiuo metu esanti lenkų pogrindyje. Nežiūrint visko, S. Kasparas sakė, kad šių studijų dalyviai galės pamatyti lenkų egzilinės vyriausybės narius su jų prezidentu, kuris neseniai prisiekė lenko vyskupo aki-vaizdoje, kad laikysis Lenkijos sienų ir 1938 metų Lenkijos konstitucijos, rytdienos lietuviškajame centriniame Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties

minėjime. O kasgi juos pakvietė, tai lietuviškasis centrinis komitetas šioms iškilėms rengti. Ar bereikia didesnės draugystės.

VI. Bajorinas prašė šiuo reikalu pasisakyti, Centrinio komiteto pirmininką kun. dr. J. Sakevičių. Šis pasakė, kad bažnyčion visi priimami kokie jie bebūtų, geri, nusidėjėliai ir kiti. Tuo buvo užbaigtas Europos Lietuvos klausimas.

Paklausimuose dėl Vliko, Jonas Tomkus iš Paryžiaus, prašė paaiškinti Vliko reikalų pranešėja Z. Jurą, kodėl Vlikas nepaskiria Vliko atstovo Prancūzijos lietuviams? Z. Juras atsakė, kad Birutė Venskuvienė visuomet Vliko seimuose atstovauja Prancūzijos L. B-nės lietuviams.

P. Varkala pastebėjo, kad buvo kuriama Lietuvių Bendruomenė, prel. M. Krupavičius lankėsi D. Britanijoje, išaiškindamas, kad Lietuvių Bendruomenės pareigos bus lietuviybės išlaikymo ir visi kiti su ja susiję reikalai. Tad ir šiandieninė PLB turi laikytis jos įsteigėjų nuostatų. Vlikas dirba politinį darbą, PLB su Kraštų Lietuvių Bendruomenėmis atlieka lietuviybės išlaikymo darbą.

Toliau S. Kasparas iškėlė klausimą PLB atstovui Z. Jurui, apie įvykusį Vilniuje prie apskrito stalo "Sėskim ir pakalbėjime" Maskvos "Rodinos" — "Tėviškės" draugijos Tarybinės Lietuvos skyriuje, kuriame dalyvavo lietuviškos išeivijos veikėjai. M. Drunga — PLB valdybos vicepirmininkas,

DETROIT

• A. A. Eduardas Vasilauskas mirė rugsėjo 10 d. sulaukęs 74 metus. Rugsėjo 14 d. po atlaikytų šv. Antano bažnyčioje mišių palaidotas Our Lady of Hope kapinėse.

L. Mockūnas, E. Kaminskas, Kęstutis Keblys, o iš tarybinės Lietuvos veikėjų didžiulis būrys, kuriame buvo svarstoma, kaip išplėsti lietuviškos išeivijos santykius su Maskvai parsidavusiais tarybinės Lietuvos atstovais. Čia S. Kasparas prašė Z. Jurą paaiškinti, kokia tą politinė PLB konferencija Washington bus, kai PLB valdybos žmonės veda derybas su okupuotos Lietuvos Maskvai parsidavėliais. Ar toje konferencijoje bus svarstoma kaip įsteigti "Tėviškės" draugijos skyrių išeivijoje, ar toje konferencijoje bus prašyta PLB valdybą atsistatydinti už padarytas klaidas ir derybas su Lietuvos okupantais.

Z. Juras pasisakė, kad nieko apie šį pasitarimą Vilniuje nežinau ir nieko negalys pasakyti, bet jeigu ir buvo, nieko čia blogo, daug šiais laikais žmonių važiuoja į Lietuvą, o kokia bus politinės konferencijos darbotvarkė, dar neturįs žinių. Teko nugirsti salėje balsą, dabar Z. Jurui turėtų būti aišku kodėl Vlikas esąs atsargus santykiuose su PLB, kurios valdybos žmonės veda dviveidę politiką, vieną kalbą, o kitą daro.

S. Kasparas

Nuliūdime liko: žmona Bronė, sūnūs Petras ir Eduardas, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

• Viliaus Bražėno paskaita ruošinama spalio 11 d. 12 val. šv. Antano parapijos kavinėje. Vilius Bražėnas iš Floridos kalbės apie OSI-KGB ilgąją ranką. Po paskaitos vaisės. Bilietai gaunami pas skyriaus išdininką Antaną Grinių. Kaina 8 dol. Rengia LŽ S-gos Detroito skyriaus valdyba.

• Balso Detroito skyrius spalio mėn. vykdo aukų rinkimo vaju. Aukus priims Balso rinkėjai sekmadieniais prie lietuviškų parapijų bažnyčių. Aukus galima pasiųsti ir paštu skyriaus išdininkui tokiu adresu: Vladas Staškus, 10037 Hazelton, Redford, Mich. 48239.

• "Ramovė" Detroito skyriaus naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Vytautas Kutkus, vicepirm. ir išdininkas Mykolas Abarius, sekretorius Romas Macionis, parengimų vadovai Bronius Valiukėnas ir Balys Telyčėnas.

• Pilėnų vasaros sezono stovyklos uždarymas įvyko rugsėjo 13 d. Privažiavo daug svečių. O Selenienė su šaulėmis visus skaniai vaišino. Kuopos pirm. Br. Valiukėnas padėkojo visiems už dovanas ir atsilankymą. (ag)

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Sveikiname buvusį savo chorvedį muziką

VINČĄ MAMAITĮ,

gyvenanti Sunny Hill, Fl., sulaukusį savo garbingo 80-tojo gimtadienio.

Malonūs Vinciai ir ponai, geros sveikatos, daug laimingų ir sėkmingų antrosios jaunystės metų linki:

Didžiosios Britanijos Londono parapijos choro vedėjai; Justinas Černius, Vincentas O'Brien, choristai, parapijos klebonas ir taryba.

(Atkelta iš 7 psl.)

bėti lietuviškai. Ir ne tik kalbėti, bet skaityti ir rašyti. Dabar abu jau užaugę, dailūs vyrai. Lietuviškai ir kalba ir rašo. Išėjo abudu į gyvenimą, o ji liko pas mane. Daviau gražų kambarį, moku algą. Ji man daug padeda: tvarkosi su sąskaitomis, su valytojomis. Dažnai ir valgyti išverda. Nusibosta restoranų maistas. Norisi ir lietuviškų barščių užsirepti. Vienas sūnus jau vedęs ir turi mergaitę. Tokia miela šviesiaplaukė. Tikras žvirblis, — čirškauja nesustodama. Atvažiuoja čia per kiekvienas Kalėdas. Mane vadina seneliu. Ir kaip tu ją nemylėsi? Myliu, kaip savo, ir jaučiuosi, kad turiu šeimą, — pakeitęs poziciją, Viktoras nuleido galvą ir susimąstė.

Parymojęs ant atsiminimų, Viktoras vėl prašneko:

— Matai, mano sveikata ne labai tvirta, tai man pravartu turėti nuolatinį žmogų prie savęs. Jeigu kas kokios, tai nors pagalbą prišauks. Aš gi nieko artimo neturiu. Ji net nežino, kad jai esu pusę turto užrašęs. Geriau, kad nežino. Jeigu žinotų, tai gali norėti, kad greičiau kojas užriesčiau. O tada jau būtų nuodėmė, — ir juokaudamas pridėjo, — turtas sugundo ir kilniausią žmogų. A, bet aš tik juokauju. Ji labai OK. Jei ta mano širdis būtų tvirtesnė, tai gal ir pagalvočiau apie bendrą gyvenimą. O dabar — kam? Kam save užkrauti kitam? Žinai, kaip yra su širdimi. Čia tu esi, čia tavęs nėra. Tu atrodai dar tvirtas, — nukreipė kalbą ir pasisukęs apmetė žvilgsniu kėdėje pusiau gulintį Praną.

— Negaliu skųstis, negaliu skųstis. Žinai,

kartais ir mano širdis suvirpa, kai daugiau išgeriu, ar porą naktų nepamiegu kaip reikiant. Kai susimetam prie pokeriuko, tai, porą kartų kortas padalijus, žiūrėk, jau saulė teka. Azarte laikas greit pralekia. O aštuntą reikia būti darbe. Darbas atsakingas. Tegu velniai! Vis žadu nebelošti, bet negi draugai tave supras. — Greitai atsistojo ir pradėjo vaikščioti baseino parkraščiu, lyg pajutęs kylančius nervus, kaip lošiant pokerį.

— Man jau seniai gydytojai siūlė naujas gyslas į širdį įkišti. Bet, pagalvoju, ką aš čia benuveiksiu, jeigu porą metų ir pridės? Ko neprilaužys, kaip tas sako. Ir iki šiol operacijai neprisiruošiau. Gal jau ir nereikės. — Lyg išpažintį baigęs, Viktoras atsідuso ir, pasivertęs ant kito šono, užmerkė akis.

Pranas nusimetė viršutinius, laipteliais nusileido į baseiną ir visu ūgiu išsitiesė ant vandens paviršiaus. Matėsi tik besikilnoją rankos ir kojomis judinamas vanduo. Porą kartų perplaukęs baseiną, atsigulė ant nugaros ir paskendęs plūduriavo nuo vieno baseino krašto iki kito.

Užmerkus akis, sunėrus rankas ant krūtinės, siūbavo baseinas, vienaaukštis pastatas ir palmių viršūnės.

Prasivėrė durys ir pasirodė juodaplaukė moteris, susuktais į kuodą plaukais, šviesiomis kelnėmis, mėlynais taškais išmarginta bliuskute ir artėjo prie užsimerkusio Viktoro. Atsargiai palietė petį, perbraukė delnu per poplikę galvą, išsiėmus iš kišenės popierinę servietelę, nušluostė aprasojusią kaktą ir tyliai prašneko:

— Viktorėli, gal pusryčiausim? Jau dešimta valanda.

Viktoras, prisilaikydamas jos rankos, lėtai atsikėlė, pažiūrėjo į saulę, jau artėjančią prie palmės kamieno, ir tingiu žingsniu pradėjo eiti durų link. Paskui apsisuko, atsisėdo ant suolo palmės pavėsyje ir, žvelgdamas kažkur į tolį, paprašė:

— Gal tik kavos puodelį atnešk, Konstancija. Valgysiu kiek vėliau. Dabar nenoriu. Kavos tai mielai išgersiu — tą didįjį, molinį puoduką.

Konstancija staptelėjo, atidžiai pažiūrėjo Viktorui į veidą ir, linktelėjusi galva, nuėjo.

Pranas, su neslepiaimu įtarimu sekęs šią sceną, skėstelėjo rankomis ir, atsispyręs į cementinį kraštą, nuplaukė skersai baseiną.

Pamatęs ateinančią Konstanciją su puodeliu kavos ant mažo padėklo, Pranas lipo iš vandens ir ant paskutinio laipstelio sustojo. Lyg atsitiktinai, padaręs stovinčios statulos pozą, braukdamas aukštyn nukritusius ant šono plaukus, paklausė:

— Gal, ponai, malonėtumėt ir man puodelį kavos? Mielai čia su Viktoru kartu išgertume. Nors prie pusryčių aš jau ištuštinau porą puodelių, bet nuo kavos niekada neatsisakau. Ir su cukrum, jeigu, tamsta, malonėtumėt, — nusaldinęs balsą, kalbėjo Pranas.

Konstancija klausiamai pažvelgė į Viktorą. Šis linktelėjo galva:

— Jeigu nebūtų sunku, atneškite. Ačiū.

Konstancija pajuto antipatiją šiam arogantiškai nusiteikusiam atvykėliui ir, paėmus padėklėlį, išėjo. (Bus daugiau)

V. Skuodis šiltai sutiktas Chicagoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

kinčių teisėms ginti. Atlikęs 7-rių metų koncentracijos lagerio bausmę, buvo tremiamas į Magadaną, kur draudžiama be specialaus leidimo lankytis net šeimos nariams.

V. Skuodį sveikino vysk. Vincentas Brizgys ir gen. konsulas Vaclovas Kleiza, dėkodami už jo tautinę ir religinę veiklą komunistų pavergtoje Lietuvoje ir linkėdami gerai įsikurti Chicagoje, įsijungiant į išeivijos kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą. Sveikintojų ir linkėjimų eilę papildė šių organizacijų vadovai: VLIKo tarybos vardu — pirmininkė F. Mackevičienė, JAV LB Krašto valdybos — vicepirm. Br. Juodelis, Ateitininkų federacijos vardu J. Polikaitis, Skautijos vardu — Irena Kerevienė, Amerikos tautinės sąjungos vardu E. Valiukėnienė, Lietuvių šaulių sąjungos tremtyje pirm. K. Milkovaitis, Jaunimo sąjungos pirm. dr. A. Žlioba, Lietuvos Vyčių vardu Alg. Brazis, ALTos vardu prel. J. Prunskis ir vėliau atvykęs dr. J. Valaitis ir Krikščionių demokratų pirm. Antanas Rudis. Jaudinantis momentas buvo, kai buvusi ilgametė gen. konsulė Juzė Daužvardienė apsikabino Vyt. Skudį ir džiaugėsi jo atvykimu į savo gimtąją Chicago, o šis jai įteikė gautųjų rožių puokštę.

Kun. A. Kulbis nušvietė V. Skuodžio gimimo metrikų suradimo aplinkybes ir įrodė, kad Sovietinėje Lietuvoje gyvenantis Vytautas Skuodis yra tas pats, kurio tėvai gyveno kun. Kulbio tėvų name prieš grįždami į Lietuvą ir buvę pasikeitę pavardę į Scott, o sūnų pakrikštiję Benedikto vardu. Tuo reikalu net du kartus (1975 ir 1976 m.) lankėsi

ok. Lietuvoje ir nuvežė surastą gimimo metriką, kurią galėjo panaudoti atgauti pilietybę ir grįžti į gimtinę. Bet V. Skuodis tuo nepasinaudojo ir pasiliko kovoti už žmogaus pagr. teises bei tikėjimo laisvę.

Pagaliau prie mikrofono prisitartinę ir Vytautas Skuodis, susirinkusiųjų sutiktas atsistojimu ir ilgu plojimu. Tai buvo nepaprastai įspūdingas momentas ne vienam išspaudęs džiaugsmo ašarą. V. Skuodis buvo sujaudintas ir nesitikėjęs tokio susitikimo. Čia šiluvos procesija, niekieno netrukdoma, su vėliavomis ir giesmėmis minia žygiavo gatvėmis į bažnyčią. Koks kontrastas su ok. Lietuva! Čia dabar pilna salė žmonių, džiaugsmingai sveikina jį ir šeimą. Jis nesijaučias nusipelnęs tokio susitikimo, bet neatsisakęs nuo savo principų ir toliau kovoti prieš barbarų mindomas pagrindines žmogaus teises, neleidžiant laisvai reikšti savo minčių, susirinkimų, tikėjimo išpažinimo. Jis sakė: "Iki šiol klausiau savo sąžinės balso ir pagal jį veikiau ir gyvenau. Jeigu nusipelniau tokios didelės pagarbos už tai, kad buvau įkalintas už savo įsitikinimus, kad šeima buvo persekiojama, tai tik lašelis kraujo persunktoje tautos dramoje. Ko tada nusipelnė Gintautas Iešmantas, Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, šventųjų aureolės verti kunigai — švarinskas, Matulionis?" Toliau Vyt. Skuodis priminė tūkstančius tautiečių išvežtų į Sibirą, žuvusių, pasirinkusių politinių emigrantų dalį. Išeivija taip pat sudaro Lietuvos dalį ir turi didelį vaidmenį Lietuvos naujausių laikų istorijoje. Džiaugėsi šioje Atlanto pusėje atrasta kita Lietuva, dirban-

Vytautas Skuodis kalba 1987. IX. 13 d. Marijos mokyklos auditorijoje Chicagoje. E. Būtėno nuotr.

čia didelį tautinį darbą. Pabėžę pagrindžio spaudos svarbą kovoję su išoriniais ir vidaus reiškiniais, vedančiais prie išsigimimo. Nors žiauriai persekiojama ir primityviomis priemonėmis rašoma pagrindžio spauda dalinai teikia dvasinį peną, kurio taip labai trūksta komunistų valdomiems žmonėms. Prašė važiuojančius į Lietuvą, pasiimti bent po vieną kitą lietuvišką knygą ir jas "užmiršti" ar palikti Lietuvoje. Išeivijos leidiniai yra dauginami ir skaitomi.

"Lietuvai pažadėjau, nors grįžti gal ir neteks, likusią gyvenimo dalį Jungtinėse Amerikos Valstijose būti ištikimas Lietuvai ir jai padėti, kiek leis mano sugebėjimai", pareiškė V. Skuodis. Šį jo pareiškimą susirinkusieji sutiko atsistoję, ilgais plojimais.

Vytautas Skuodis dėkojo visiems padėjusiems pasiekti šį laisvės kraštą, bet ypatingą pagarbą ir padėką išreiškė Marijai Rudienei ir Antanui Rudžiui, už jų pastangas pasiekti Chicago ir dabar teikiamą globą.

V. Skuodžio emigravimą į gimtąjį kraštą, likusieji ben draminiškai nevienodai vertina: vieni džiaugiasi, kad ištrūko iš pragaro ir galės naudotis žmoniškomis gyvenimo ir veiklos sąlygomis, kiti nuogastavo, kad susilpnės laisvės kovotojų gretos. Išeivija džiaugiasi sulaukusi užgrūdintą ir ryžtingą laisvės kovotoją, nes

jų gretos silpnėja, o jaunieji nejaucia rezistencinės dvasios. Susitikimas baigtas giesme "Lietuva brangi".

Sąžinės kaliniui Vytautui Skuodžiui ir jo šeimai linkime gerai įsikurti ir nepasimesti Amerikos nežabotų laisvių jūroje, bet jungtis į lietuvių organizacijas, siekiančias padėti persekiojamiems broliams lietuviams ir kovojančias už Lietuvos laisvę bei lietuviybės išlaikymą.

NEW YORK

TAUTOS ŠVENTĖ NEW YORKE

Tautos šventė rugsėjo 8-ji diena New Yorko lietuvių buvo paminėta Apreiškimo parapijos bažnyčioje rugsėjo 13 dieną pradedant 11 val. pamaldomis. Po pietų salėje prasidėjo iškilmingas minėjimas, kuriam vadovavo A. Samušis.

Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis tarė sveikinimo žodį primindamas tos šventės reikšmę lietuvių tautai ir priminė kuo mums buvo svarbus Vytauto Didžiojo asmuo. G. Žemaitaitis ir P. Jurkus išsamiai priminė Vytauto laikus, to laikotarpio galybę, krikščionybę ir politiką. Jurkus plačiau nušvietė apie krikščionybės įsitvirtinimą Lietuvoje pradedant nuo 1387 metų kada Lietu-

va priėmė krikštą. Taip pat kalbėjo A. Vakselis.

Kun. K. Pugevičius supažindino klausytojus su religinės šalpos veikla, kuriai jis vadovauja ir pabrėžė, kad joje dirba pasišventęs mūsų jaunimas nors ir labai menkai atlyginamas, todėl tam darbui labai reikalinga aukų.

Nors oras nelabai palankus buvo, bet žmonių susirinko gana daug. (eč)

PHYSICAL THERAPIST

Staff therapist full time opening. Virginia license or eligible. 76 bed rural hospital with varied case load including orthopedic and home health services. Chesapeake Bay sailing and fishing in the "Land of Pleasant Living". Salary commensurate with experience and outstanding benefits package. Contact: Personnel Office, Rappahannock General Hospital, Harris Drive, Kilmarnock, VA 22482 (804) 435-8000.

DIETARY SUPERVISOR

Supervisor full time for Health Care facility. Candidate must have adequate education and supervisory experience in dietary field. Call: 201-239-9300. E. O. E. (32-35)

RN/LPN

Full or part time, all shifts. 180 bed long term care facility. Excellent benefits. New salary guide. WATERVIEW NURSING CENTER CEDAR GROVE, N. J. Call: DIRECTOR OF NURSING 201-239-9300 E. O. E. (32-35)

SECURITY OFFICERS

Active or retired NY law enforcement officers wanted for P/T or F/T security positions in lower Manhattan financial area. Good starting pay & benefits. Call today 212-714-7392. Ask for Mr. McKinley. (24-26)

JEWELRY

MOLD CUTTER/CASTERS

Experienced/Full & Part time Jewelry manufacturer seeks Mold Cutter/Casters. Experience preferred, but willing to train right individual.

- Blue Cross/Blue Shield
- Major Medical
- Life Insurance
- Pension Plan
- 2 Weeks paid Vacation/Hol.
- Brand New A/C Factory
- Free Employee Parking

FOR INTERVIEW CALL SALLY: 201-865-2400

Equal Opportunity Employer M/F (24-26)

STITCHER

Person w/sewing exp. to do mending & minor alteration to work clothes in Dorchester, Mass. 617-282-5730 (33-35)

FORELADY

EXPERIENCED FORELADY. MT. VERMON AREA. \$400.00 A WEEK. AIR CONDITIONED FACTORY. ALL UNION BENEFITS. CALL: 914-664-0995 DAILY 7-5 P.M. (3133)

ASSISTANT ADMINISTRATOR

Qualified individual needed for 180 bed Nursing Home. Please send resume to: ADMINISTRATOR AT WATERVIEW NURSING CENTER 536 RIDGE ROAD CEDAR GROVE, N. J. 07009 E. O. E. (31-38)

Balfo pirm. Marija Rudienė, vadovavusi Skuodžių susitikimui su Chicagos lietuviais. E. Būtėno nuotr.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Lietuviai krepšininkai Australijoje

Antanas Laukaitis

Rugpjūčio pabaigoje virš savaitės laiko visoje Australijos didžiojoje spaudoje mirgėjo aprašymai ir nuotraukos apie Sov. Sąjungos vyrų krepšinio rinktinės gastroles Australijoje. Vakarinių žinių metu rungtynių momentus galima buvo stebėti televizijoje ir rezultatus klausyti per visas radio stotis. Ko ne kiekviename aprašyme ar žiniose buvo gir-dima Raimondo Marčiulionio ir Valdemaro Chomičiaus pavardės, ne kartą paminint kad jie yra iš Lietuvos.

Pradėję nuo Perth'o, per Adelaidę, Canberą, Sydne-jų, gastroles jie pabaigė Mel-bourne ir tuoj pat po rungtynių išskrido į N. Zelandiją. Varžybų susitikimai baigėsi 6:0 sovietų pergale, tačiau paskutinės rungtynės Melbourne baigėsi ko ne svečių pralaimėjimu, nes normalus laikas baigėsi rezultatu 102:102 ir tik pratęsimas svečiai atsiekė pergalę 110:108. Ir, lygiai kaip Sydnejuje, kai sovietų komanda prieš rungtynių galą turėjo tik trijų taškų persvarą ir juos - gal būt ir nuo pralaimėjimo - išgelbėjo viens po kito lietuvių Marčiulionio ir Chomičiaus šeši metimai, taip ir Melbourne, kaip ir kituose miestuose, daugiausiai taškų įmetė Sarūnas-Raimundas Marčiulionis, vadinamas čia net krepšinio 'vunderkin-du'.

Kaip ir kituose miestuose, taip ir Melbourne su Sydne-jumi, žaidimo visi stadionai

buvo pilnai užpildyti, rungtynes stebint nuo 7,000 iki 12,000 žiūrovų. Po paskutiniųjų rungtynių Melbourne, svečių komandos treneris Alesander Gomeski, pripažintas vienu iš geriausių pasaulyje, pasakė, kad Australijos krepšinio komanda yra viena iš aukščiausiai iškilusių visame pasaulyje.

Visas rungtynes paskiriuose miestuose stebėjo ir nemažai lietuvių, Sydnejuje turėdami net ir gražius plakatus su lietuviškais įrašais ir sveikinimais, kuriuos žaidžiant matė ir abu iškilieji lietuvių krepšininkai, vėliau pasakydami, kad tas juos dar daugiau paskatino iškelti gerą lietuvių krepšinio vardą. Vėliau, po rungtynių privačiai susitikus su abiem žaidėjais, jie manęs juokais ir paklausė:

— Mums įdomu, už ką gi čia jūs lietuvių plojate ir ką palaikote?

— Na, žinot, — paaiškinau jiems — mes čia gyvena ir jau čia gimęs ir augęs jaunimas, palaikė silpnusius ir savo gyvenamo krašto atstovus australus. Tačiau kai tik bent vienas iš jūsų abiejų turėdavo sviedinį ir darydavo tiesiog dieviškus, tritaškius metimus, tai tikriausiai neliko nei vieno lietuvių publikoje, kuris už jus nebūtų plojęs ir rėkęs, kas atkreipė net ir kaimynų australų dėmesį.

— Tikrai puiku, ir ačiū! — nusišypsodamas pasakė abu žaidėjai.

Sios visos krepšinio rungtynės, prieš antrą pasaulį stipriausią vyrų krepšinio komandą, Australijoje sukėlė labai didelį susidomėjimą. Visų miestų stadionai, talpinantieji nuo 6,000 iki 12,000 žiūrovų, buvo pilni. Ir net didžiajame Sydnejuje, kur rugby žaidimas yra užspaudęs ne tik krepšinį, bet net ir futbolą (soccer), Didžiojo Entertainment salėje buvo užpildytos visos vietos.

Prieš australus sovietų komandoje žaidė: po 4 ukrainiečius ir rusus, du lietuviai (patys geriausi, Chimičiui esant komandos kapitonas), po vieną latvių ir estų. Komandoje yra geras susižaidimas ir ypatingai puikus fizinis žaidėjų pasiruošimas. Metimai yra labai geri, išnaudojant ko ne visas būdas, ypatingai lietuvių gynėjų - Marčiulionio ir Chomičiaus. Įdomus buvo australų trenerio pareiškimas, kad jo komandos žaidėjai jau įstengia sutvarkyti didžiulius sovietų komandos žaidėjus - kaip ir veteraną Vl. Tkačenko 7'3" ūgio ir sveiriano 308 svarus - tačiau jie dar jokiū būdu negali sudoroti krepšinio taškų mašinos medžiotojų Marčiulionio ir Chomičiaus, kurie veržiasi nesulaikomai ir jų uždengimai beveik yra neįmanomi. Nenuostabu todėl, kad ko ne per visas rungtynes abu sumėtė daugiausiai taškų.

Salia kasdieninių aprašymų paskirų miestų dienraščiuose, labai įdomus ir ilgas straipsnis tilpo visos Australijos bendrame 'The Australian' dienraštyje, pavadintas 'Tour a reminder of Boomer's Baltic heritage'. (Boomers vardu yra vadinama Australijos krepšinio rinktinė.) Siame ilgame straipsnyje skaitytojams primenama, kaip šios istorinės gastroles Australijoje - ir net visos Sov. Sąjungos krepšinis, lygiai kaip ir Australijos - turi prisiminti ir būti dėkingi už savo pasaulinio lygio žaidimą trims Baltijos kraštų valstybėms - tai Lietuvai, Latvijai ir Estijai - kurios Sov. Sąjunga davė tokių pasaulinio masto krepšininkų kaip Modestas Paulauskas, Arvydas Sabonis ir čia matomus Raimondą Marčiulionį ir Valdemarą Chomičių.

Pati Australija pradėjo kilti krepšinyje nuo 1950 metų, kada pokariniai baltai emigrantai atsirado čia ir atsivežė iškilųjį krepšinį, gerai žaisdami jau savo kraštuose, ir vėliau ji patobulinę, gyvendami pokarinėse emigrantų stovyklose, žaidžiant su amerikais. Ir čia, Australijoje, jie įdiegė naujos, europietiškos amerikoniškos krepšinio dvasios, kuri stipriausiai pradėjo reikštis Pie-

Krepšininkai užkandžiauja: V. Chomičius, A. Svaldenis, G. Vėtra ir Š. Marčiulionis.

tų Australijoje ir Victorijoje. Algis Ignatavičius, buvęs 1956 metų olimpinės Australijos rinktinės kapitonas, kartu su nedideliu ūgio gynėju ir puikiu sviedinio valdytoju bei geru metiku Stasiu Dargiu, latviais Peter Bumbergs broliais Danciais ir Tiliks, reprezentavo olimpinės rinktinės ir žaidė 1962 metų Pasaulio krepšinio pirmenybėse Maniloj, Filipinuose. Po 10-ties metų iškilo garsusis Edis Palubinskas, Muencheno olimpiadoje tapęs antru daugiausiai taškų padariusiu žaidėju, o Montrealio olimpiadoje jis jau tapo pirmuoju. Meksikoje, per rungtynes prieš Meksikos rinktinę, jis įmetė 49 taškus, australams laimint 127:124. Šis rezultatas buvo pats didžiausias iš visų iki šiol žaistų olimpinėse rungtynių. Iš latvių aukštai iškilo Andy Blicavs.

Nesenai Australijos krepšinio žurnalas 'The Australian Basketball' pravedė savo skaitytojų apklausinėjimą, norint sužinoti, kas per paskutinius 15-ka metų buvo pats geriausias Australijos krepšininkas. Edis Palubinskas buvo išrinktas, gaudamas kone dvigubai daugiau balsų už kitus.

Baltijos kraštų krepšinio tradicijos tęsiasi ir dabar, lietuviškos kilmės Vok. Australijos žaidėjui A. Vlahov reprezentuojant Australiją ir, iš Lietuvos prieš 4-rius atvykusiam, sydnėjškiui Audriui Svaldeniui esant vienu iš iškiliausių Australijos krepšininkų. Ir šiandien Baltijos kraštuos, ypatingai Lietuvoje - kaip mini laikraštis - krepšinis yra pats populiariausias sportinis žaidimas. Straipsnio pabaigoje, su apgailestavimu, tariama:

— Pagalvokime, kas būtų jei Marčiulionis žaistų už mus?

Visa australų spauda labai gražiai atsiliepia apie šias krepšininkų gastroles, pastebėdami, kad ir komandoje matosi 'glasnost' dvasia. 'Sudabrinė lapė' - treneris Gomeski labai mandagiai atsako į visus klausimus, duoda dažnus komplimentus Australijai, australams ir krepšiniui. Jis pats yra apsirengęs su puikiu kostiumu ir atrodo kaip tikras biznierių. Juokais australų paprašytas 'patvarkyti' jų komandinius priešus naujazelandiečius, jis biznieriškai ir paklausė: — O kiek - tūkstantį, du ar daugiau - duosit? ...

Iki šiol daugumas australų publikos išivaizdavo sovietų sportininkus panašius į robotų tipo rusų boksininką iš filmos 'Rocky IV', tačiau - pamatę krepšininkus ir sužinoję, kad geriausi iš jų yra lietuviai - labai ir labai pakeitė savo nuomonę. Kad štai ir mūsų Valdas Chomičius, komandos kapitonas, su savo baltu kostiumu, moderniškai kirptais plaukais, net ir su taip vadinama 'žiurkės uodegėle' užpakalyje, atrodo kaip moderniškiausias Australijos 'Yuppie' iš iškiliųjų Sydnejaus ar Melbourne priemiesčių. Vakarietišku madų prisilaiko ir Marčiulionis, sekdamas dr. J. ir Magic Johnson filmą ir pridudamas amerikoniškos krepšinio mokyklos manieras.

APDRAUDOS reikais geriausias patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablį kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Supažindinkit savo bičiulius
su DIRVA.

Atsiųskit jų adresus.

Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šioms asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas

Antanas Juodvalkis

Korp! Neo-Lithuania didžiosios sueigos vyksta kas dveji metai, šaukiami vyr. valdybos. Šių metų didžiąją vyr. valdyba sušaukė Darbo dienos savaitgalyje, 1987 m. rugsėjo 5-6 d.d. Karaičių "Gintaro" vasarvietėje, Union Pier, Michigan. Dalyvavo daugiau pusšimčio korporantų, daugiausiai iš Chicagos ir jos apylinkių.

Suvažiavimas pradėtas iškilmingu posėdžiu. Įnešus Korp! vėliavą (V. Plioplys ir Indrė Toliušytė) ir valdybai užėmus prie prezidiumo stalo vietas, sugiedotas Lietuvos himnas. Pirmininkė Kazė Brazdžionytė tarė įvadinį žodį, o arbiter elegantiarum Vaclovas Mažeika perskaitė ilgą dviejų metų bėgyje mirusių kolegų sąrašą, kurie pagerbti atsistojimu ir tyliu susikaupimu. Mirusiųjų tarpe yra ir paskutinis dar buvęs gyvas Korporacijos steigėjas Leonas Abaravičius ir komunistų uždarytos Korp! Neo Lithuania filisterių sąjungos paskutinės valdybos pirmininkas, Sibiro kankinys, dr. Domas Cesevičius.

Korp! Neo-Lithuania 65 metų sukakties proga žodžiu sveikino Amerikos lietuvių tautinės sąjungos vardu — vicepirm. Vida Jonušienė, o raštu — Naujosios Vilties redaktorius Vytautas Abraitis, Antanas Diržys ir New Yorko padalinio pirm. dr. Jonas Lenkaitis.

Apie Korp! Neo-Lithuania 65 metų veiklą kalbėjo žurnalistas Vytautas Kasniūnas. Savo paskaitoje kėlė pirmųjų korporantų veiklą ir lygino su dabartimi. Atsakymus palikdamas surasti patiems klausytojams. Suprantama, kad netekus

savosios žemės, kurioje Korporacija gimė, augo ir bujojo, jos veikla svečiose šalyse neranda tvirto pagrindo ir jaunųjų studentų nesuvilioja. Geru neolituanu, kaip ir geru lietuviu būti reikia nepaprasto pasiryžimo ir ištvermės, o tokių šiandien jau sunkoka surasti. Daug patogiau ir parankiau eiti pasroviui su svetimųjų mase, kaip nepasiduoti jų įtakai ir neatlaidžiai siekti savosios tautos laisvės. Tik vienas kitas išsižada teikiamų patogumų ir ryžtasi kovoti už Lietuvos laisvę bei kalbos išlaikymą. Garbė ir padėka jiems.

Vida Jonušienė, ALT S-gos vicepirmininkė, sveikino neolituanų suvažiavimą, linkėdama toliau nenuilstamai dirbti.

Po iškilmingojo posėdžio, išnešus vėliavą ir sudarius prezidiumą, kuriam pirmininkauti pakviestas Antanas Juodvalkis, o sekretoriauti Jonas Grigaitis, prasidėjo posėdžiai. Pagal pateiktą darbotvarkę, sudarytos šios komisijos: nomina-

V. Kasniūnas skaito paskaitą neolituanų suvažiavime. Už stalo vyr. valdyba: inž. V. Mažeika, dr. A. Arbas, pirm. K. Brazdžionytė, V. Plioplys. Prie vėliavos I. Toliušytė ir R. Gulbiš. Visos nuotraukos V. A. Račkausko

cijų (pirm. J. Žemaitis), registracijos ir spaudos-nutarimų (pirm. M. Valiukėnas).

Valdybos nariai pranešė apie pastarųjų dviejų metų veiklą. Pirmininkė Kazė Brazdžionytė dalyvavo LB šauktuose pasitarimuose dėl JAV LJS atgaivinimo ir atstovų išrinkimo į šaukiamą jaunimo kongresą, buvo nuvykusi į Vieną ir dalyvavo pavergtų tautų ruošose demonstracijose bei VLIKo seime Londone, Anglijoje. Vaclovas Mažeika painformavo, kad mecenato Simo Kašelio palikimo tvarkymas eina prie pabaigos ir greitai laukiama teismo patvirtinimo ir pinigų pervedimo Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybai. Lygiagrečiai su testamentu tvirtinimu yra tvarkoma Korp! Neo-Lithuania registracija Illinois valstijoje ir išgavimas atleidimo nuo federalinių mokesčių.

Advokatams filisteriams — Audronei Karalienei ir Vitui Misiuliui bei testamentu vykdytojams išreikšta suvažiavimo vardu padėka už jų kolegiską visų reikalų tvarkymą.

Taip pat V. Mažeika pa-

Dalis suvažiavimo dalyvių: M. Valiukėnas, dr. L. Kriaučiūnas, T. Blinstrubas, A. Juodvalkis ir Br. Tiškus.

informavo, kad Dirvos novelės mirusio mecenato Simo Kašelio premijų skyrimą perėmė Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba. 1986 m. premija 600 dol. įteikta konkurso laimėtojai rašytojui Anatoliui Kai-riui per Korporacijos šventę, o 1987 m. novelės konkurso laimėtojai režisieriui Dalilai Mackialienei premija 600 dol. bus įteikta taip pat per Korp! šventę Chicagoje.

Iždininkas Arvydas Ignatonis pranešė, kad nežiūrint padarytų išlaidų, kasoje dar yra pakankamas likutis ir laukia pervedant Simo Kašelio palikimo. (Pastaba. Simo Kašelio palikimo pagrindinė suma neiečiama, o bus naudojamos tik palūkanos).

Kontrolės komisijos vardu pranešimą padarė pirm. Jonas Grigaitis. Visi išmokėjimai atliekami čekiais ir nepateisintų išlaidų nerasta. Siūlė išdėstyti atskaitomybę patvirtinti.

Garbės teismas bylų neturėjo, pasidžiaugė pirm. Vytautas Račkauskas.

Naujosios Vilties žurnalo leidėjų vardu kalbėjo ALT S-gos pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas. Jis pasidžiaugė, kad mirus redaktoriui Aleksui Laikūnui, N. Vilties rėdakcijos klausimas pavyko teigiamai išspręsti ir N. Viltis eis toliau. N. Vilties redaktorių pakviestas Vytautas Abrai-

tis, sudaręs redakcinę kolegiją, į kurią įeina dr. Antanas Butkus, dr. Algirdas Budreckis ir poetas Stasys Santvaras. N. Vilties žurnalas baigiamas paruošti ir netrukus bus atiduotas spausuvei. Kviečiami prenumeruoti, remti ir skaityti.

Apie projektuojamą Korporacijos leidinį pranešė redakcinės kolegijos pirm. Bronius Tiškus. Jis pateikė numatomo leidinio apimtį ir planą, bet dėl sveikatos stovio, pasitraukė iš pirmininko pareigų. Sudarytas trijų asmenų — Jono Jurkūno, Vytauto Kasniūno I ir Antano Juodvalkio redakcijos prezidiumas, kuriam pavesta pastudijuoti galimybes leidinį parašyti ir išleisti.

Pirmosios dienos posėdžiai baigti laužu, sukurtu Michigano ežero pakrantėje. Padainuota ir pabendrauta.

Antroji suvažiavimo diena

Sekmadienio posėdžiai pradėti mišiomis, kurias atnašavo kun. Juozas Vaišnys, SJ, asistuojamas Vytauto Kasniūno. Pamoksle prisiminta Korp! Neo-Lithuania 65 metų veiklos sukaktis ir įnašas į lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Antras darbo posėdis pradėtas laiku, išklausan-

(Nukelta į 12 psl.)

Grupė neolituanų iš Nepr. Lietuvos laikų: Br. Tiškus, S. Mankus, P. Vėbra, V. Mažeika, V. Račkauskas, M. Valiukėnas, J. Grigaitis, J. Žemaitis ir A. Juodvalkis.

NEOLITUANŲ SUAŽIAVIMAS...

(Atkelta iš 11 psl.)

gyvųjų padalinių pranešimus. Žodinius pranešimus padarė Chicagos padalinio pirm. Vitas Pioplys ir St. Petersburgo, Fl. pirm. Cezaris Modestas. Paminėtas Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktys, dalyvauta bendroje veikloje, ruošti pramoginiai renginiai. Veiklesnieji neolituanai dalyvauja bendrinėse šalpos, lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvės atgavimo institucijose, dažnai užimdami vadovaujančias vietas.

Pranešimai iššaukė gyvas diskusijas, siūlymus ir pasisakymus. Visų norai yra dideli ir geri, bet trūksta pasišventėlių jiems įgyvendinti. Jaunųjų korporantų įsijungimas į Korporacijos ir bendrą lietuvių veiklą nėra pakankamas, nes užsiėmę darbais ir šeimų auginimu, nesuranda laiko lietuvių visuomeninėje veikloje aktyviau pasireikšti. Bėdos yra ne vien Neo-Lithuanijos, bet visos lietuvių išeivijos, o receptą surasti nėra lengva.

Baigus diskusijas, prieita prie naujų organų rinkimo, o šiuo metu nelengva surasti kolegas, kurie imusi išlaikyti Korporacijos gyvas-tingumą.

Suvažiavimo patvirtinta nominacijų komisija, kurią sudaro Juozas Žemaitis (pirm.), Rasa Plioplytė ir Rimas Gulbinas, surado kandidatus ir pasiūlė suvažiavimui patvirtinti. Šį kartą dominavo jaunieji filisteriai, kurių didžioji dalis studentavimo dienomis vadovavo Korporacijos padaliniai. Komisijos pirm. Juozas Žemaitis į valdybą pasiūlė šiuos kolegas: Audronę Gulbinę, Vidą Jonušienę, Jurgį Lendraitį, Algį Augaitį ir vyresniųjų atstovą Vaclovą Mažeiką, praėjusiojo valdyboje nešusį didžiąją veiklos našą. Atrodė, kad valdybos sudarymas

Korp! Neo-Lithuania leidinio komisija. Sėdi iš kairės: V. Kasniūnas, A. Juodvalkis ir pirm. J. Jurkūnas. Stovi: M. Valiukėnas, V. Račkauskas ir Br. Tiškus.

bus vienas iš lengviausių uždavinių, bet čia atsirado nenumatytas atvejis, kai kolega V. Mažeika atsiėmė savo kandidatūrą. Jaunųjų kolegų sutikimas buvo sąlygojamas vieno vyresniųjų dalyvavimo valdyboje, o tas numatytas vyresnysis ir buvo Vaclovas Mažeika. Paskelbus pertrauką ir numatytiems valdybos nariams pasikalbėjus su V. Mažeika, pavyko jį palenk-

ti ir gauti sutikimą dar du metus padirbėti Korporacijos gerovei.

Išrinkus vyr. valdybą, kiti organai buvo lengvai sudaryti ir suvažiavimo patvirtinti. Į kontrolės komisiją išrinkti: Jonas Grigaitis, Vita Girdvainienė ir Juozas Andrašiūnas. Garbės teismas liko tas pats: V. Račkauskas (pirm.), J. Graužinis, A. Karalienė, J. Stravinskas ir M. Valiukė-

nas. Korp! tarybą sudaro vyr. valdyba, padalinių pirmininkai, leidinių redaktoriai ir 10 rinktų narių. Nominacijų komisijos siūlymu į tarybą išrinkti: dr. Alvydas Arbas, Edvinas Balceris, Cal., Rimas Bitėnas, N. Y., K. Brazdžionytė, A. Jonušas, A. Juodvalkis, J. Jurkūnas, Ill., V. Stankus, Oh., I. Tolinsytė ir A. Vaitiekaitis, Mich.

Sudarius vadovybę, priėmus nutarimų komisijos siūlymus, padėkojus buv. valdybai už jų dviejų metų darbą ir palinkėjus naujai valdybai sėkmingos ir darnios veiklos, suvažiavimas baigtas GAUDEAMUS.

Programą išsėmus ir visus reikalus aptarus, glaudesniai pabendravimui ir atsikvėpimui susirinkome į tradicinį alutį. Dalyvavo geras pusšimtis korporantų ir jų šeimų narių, išdainuota visa dainų skrynelė, pabendrauta ir suartėta.

Suvažiavimas buvo darbingas ir tvarkingas. Aptarta ateities veikla, leidiniai planai. Sielotasi beatsirandančia spraga tarp Amerikoje išsimokslinusių korporantų ir savoje žemėje išaugusių, nes pastarieji yra slegiami amžiaus naštos ir traukiasi iš aktyvios veiklos, o jaunieji nenoriai jun-

giasi į lietuvišką veiklą. Žinoma, yra labai gražių išimčių. Reikia tikėtis ir laukti viduriniokų ir jaunųjų didesnio dėmesio Korporacijai ir lietuviškai veiklai.

CAPE COD

DVIGUBA SUKAKTIS

Ši mėnesį Bronė ir Antanas Jucėnai iš Centerville, Mass. ir Juno Beach, Fla. išskilmingai atšventė garbingą 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Dalyvavo vaikai ir 10 vaikaičių ir didelis būrys draugų suvažiavusių iš įvairių vietovių.

Vyriausia dukra Liuda vadovavo visoms ceremonijoms ir pasveikino savo tėvelius visos šeimos ir visų vardu. Sūnus Antanas jautriais žodžiais ir dukra Mila pabaigė nuoširdžius sveikinimus tėvams, linkėdami visa ko geriausio ir sveikatos.

VI. Židžiūnas pasveikino LB Cape Cod apylinkės vardu, dėkodamas Bronėi ir Antanui Jucėnams už leidimą naudotis jų sodybą piknikams ir įteikė simbolinę dovaną, gražiai tautiniais motyvais išpauštytą "Sandaros Skrynią" su įrašu.

Bendros dovanos įteikėjų vardu su humoru kalbėjo apie praeitį ir ateitį, visus gražiai prajuokindamas Česius Mickūnas.

Apie savo sesutės Bronės pirmuosius 50 metų kalbėjo brolis Stasys Mineika primindamas įdomių išpuodžių iš jaunystės laikų.

Kaip gerus dainininkus ir draugus Bronę ir Antaną sveikino iš Floridos atvykę Irena ir Eug. Manomaičiai.

Prie pakeltų šampano taurių sugiedota Ilgiausių metų ir palinkėta geriausios sveikatos, laimės ir džiaugsmų.

"Aukšiniai" jaunieji kartu su jaunimu gražiai pašoko ir pasilinksmino kartu žiūrėdami su džiaugsmu į ateitį. Bronė ir Antanas nuoširdžiai padėkojo vaikams, vaikaičiams ir svečiams už dovanas ir linkėjimus.

Kitą dieną, jauniausios Jucėnų dukros Gailės ir J. Callo dukrelė buvo pakrikštyta Rimos vardu. Tai yra jau dešimtas Jucėnų vaikaičių ir pirmas Cape Cod realus prieauglis. Linkime geriausios sėkmės ir laimės įsikurti čia Cape Cod.

(jed)

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00.

Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

BOB'S BIG BOY RESTAURANT

Full-Part time positions avail for hard working, energetic people. Excellent benefits & competitive wages depending on exper. Positions avail:

CASHIER - HOST - HOSTESS
WAITER/WAITRESS

BAR Attendant & UTILITY PERSON

Apply in person, at Bob's Big Boy in Villanova, Lancaster Ave & 320, or Call

215-527-7489, Div. of Marriott. EOE. M/F/H

Tautos šventės rengėjai ir programos atlikėjai. Petras Maželis, Ramona Alseikaitė, Antanas Polikaitis, Pranas Dovydas, Matilda Marcinkienė, Raimonda Apeikytė, Kristina Švarcaitė, Vytautas Šeštakas, Vincas Dovydas, Antanas Kiškis, Onutė Dovydaitytė ir Ramūnas Bužėnas. Vl. Gilio nuotr.

Tautos šventės minėjimas Los Angelėje

Antanas Mažeika

ALT S-gos Los Angeles skyrius didžiai vertindamas mūsų didžiulias šventes, š. m. rugsėjo mėn. 6 d., sekmadienį, surengė išpūdingą Tautos šventės minėjimą.

Minėjimas pradėtas Amerikos ir Lietuvos vėliavų pakėlimu. Dalyvavo organizacijos su savo vėliavomis ir plačioji Los Angeles ir apylinkių visuomenė. Vėliavų pakėlimui vadovavo ir trumpą žodį tarė ramovėnų pirm. Vladas Šimoliūnas.

Iškilmingas mišias šv. Kazimiero parapijos švento-vėje atnašavo prelatas Jonas Kučingis, savo pamoksle labai gražiai ir reikšmingai išskeldamas religinius ir tautinius mūsų Tautos bruožus. Štai kelios mintys pasakytos pamoksle: "Gimsta ne tik žmonės, bet ir tautos. Dievo Apvaizda, vystydama savo planus, į pasaulio tautų tarpą įrikiavo ir mus, lietuvius. Mums teko šmotelis žemės prie Baltijos jūros, Nemuno ir Vilijos upių žiotyse. Šioje vietoje iškilo žmonės, kurie nešioja lietuvių vardą. Prie šios tautos vaikų ir mes turime laimės priklausyti. Todėl rugsėjo 8-ji ir yra skirta šiai mūsų tautai paminėti, švęsti"... "Mes nežinome, kodėl Vytautas savo vainikavimosi dienai pasirinko rugsėjo 8-ją, kuri yra kartu ir Marijos gimimo diena. Ar čia nereiktų įžvelgti ne aklą istorinį sutapimą, bet gilų ir prasmingą Apvaizdos mintį"... "Lietuva, nėra atsisakiusi savo tikėjimo ir vilties į savo tautos ateitį ir prisikėlimą"... "Mes neturime į dabartinę lietuvių tautos padėtį žiūrėti, kaip į beviltišką. Ji yra sunki ir kritiška, bet ne beviltiška. Kiekviena sunki situacija yra linkusi užmesti mums savo pesimizmą ir beviltybę. Jeigu mes esame laisvi žmonės, mums nevalia pasiduoti šiai nelaimės diktatūrai"...

Šv. mišių metu giedojo solistai Rimtautas Dabšys ir Antanas Polikaitis palydimi bažnytinio choro, kuriam vadovavo komp. Bronius Budriūnas. Gražios religinės ir tautinės giesmės, vėliavos, uniformuoti šauliai ir ramovėnai ir moterys pasipuošusios tautiniais rūbais, darė šią mūsų Tautos šventę dar prasmingesne.

Minėjimas-akademija įvyko šv. Kazimiero parapijos salėje. ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirm. Rūta Sakienė pasveikino taip gausiai susirinkusius. Minėjimą vesti pakvietė skyriaus narę Ramoną Alseikaitę. Pasipuošusi tautiniais rūbais, gražia lietuvių kalba Ramona Alseikaitė sklandžiai vadovavo programai.

Vėliavoms įnešus, solistas Antanas Polikaitis, akompanuojant muzikai Raimondai Apeikytei, sugiedojo Amerikos himną.

Sveikinimo žodžiui iškvieštas Lietuvos generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas. Pasveikinęs Tautos šventės progą susirinkusius, padėkojo ALT S-gos Los Angeles skyriui už surengimą mūsų didžios šventės minėjimo. Savo kalboje pasidžiaugė, kad tau-

ta yra gyva, kas rodo š. m. birželio mėn. Rygoje ir rugpiučio mėn. 23 d. Vilniuje, Rygoje ir Taline įvykusios demonstracijos. Perspėjo, kad per daug vilčių į Gorbačiovo "glasnost" nedėtume. Turime ir toliau dar su didesniu pasišventimu padėti broliams lietuviams pavergtoje Lietuvoje.

Programos vedėja Ramona Alseikaitė prieš iškviešdama prelegentę viešnią Matildą Marcinkienę iš Chicago, supažindino mus, kad prelegentė yra labai veikli lietuviškoje veikloje, yra ilgametė Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyriaus pirmininkė, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir Tautinių Namų Chicagoje skyrių valdybų narė. Dešimtį metų išbuvusi Lietuvių Moterų Federacijos Klubo Chicago skyriaus pirmininkė. Gabi švenčių ir minėjimų organizatorė. Šią vasarą suorganizavusi ir sėkmingai pravedusi garsųjį Pavergtų Tautų minėjimą lietuviškajame Marquette Parke.

Savo gerai paruoštoje ir įdomioje kalboje prelegentė nušvietė Tautos šventę.

Publika prelegentės kalbą atidžiai klausėsi, o jai už-

A. A.

ELENAI M. TALBOTT

po sunkios ligos mirus, jos vyrui Dr. TALBOTT, tėvui Clevelando BALFo skyriaus pirmininkui VINCUI APANIUI su šeima ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

BALFo Clevelando Skyriaus valdybos nariai

baigus patenkinti nepagalėjo plojimų.

Vėliavos išnešus prasidėjo meninė dalis. Iškvieštas režisierius Petras Maželis apibūdino laureato Anatolijaus Kairio 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejaus progą parašytą veikalą "Krikšto vanduo". Ištraukas iš to veikalo paskaitė aktorius Vincas Dovydas ir Antanas Kiškis. Geri aktoriai labai išpūdingai ir įdomiai atliko savo paskirtį, o publika nuoširdžiai gausiais plojimais jiems padėkojo.

Muzikalinę dalį atliko pianistė kompozitorė Raimonda Apeikytė. Ji paskambino: Balio Dvarioni Čiuożykla, Bronio Budriūno Audringi demesys virš Kauno ir Franz Liszt Vengų Rapsodija No. 6. Jos didis talentas sužavėjo klausytojus. Su pasigerėjimu klausėmės ir džiaugiamės jos meistrišku skambinimu. Publika net atsistojimu ją pagerbė ir plojimais iškvietė bisui dar kartą į sceną.

Programai pasibaigus menininkai ir programos dalyviai buvo pakviesti į sceną. Skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė padėkojo visiems programos dalyviams, o skyriaus valdybos nariai Pranas Dovydas, Vytautas Šeštakas, Ramūnas Bužėnas, Kristina Švarcaitė, Ona Dovydaitytė ir Petras Maželis įteikė programos dalyviams gėlių ir dovanas. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Po minėjimo visi susirinkusieji buvo pavaišinti ka-

vute, pyragais bei sumuštiniais. Publika dar ilgokai vaišinosi ir dalinosi šventės išpūdziais.

Reikia pasidžiaugti, kad Tautos šventės minėjime dalyvavo gausus skaičius žmonių, programa graži, įdomi ir trumpa. Padėka priklauso ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirmininkei Rūtai Sakienei ir visai skyriaus valdybai.

Sekantis ALT S-gos Los Angeles skyriaus renginys bus Naujųjų Metų sutikimas. Skyriaus narių susirinkime nariai pasiūlė valdybai atgaivinti gražią tradiciją švęsti Naujųjų Metų sutikimą. Valdyba mielai sutiko šį pokylį surengti Lietuvių Tautinių Namų salėje. Visi kviečiami jame dalyvauti.

• "Naujoji Viltis" žurnalo redakcija primena knygų leidykloms ir žurnalų leidyboms, norintiems, kad jų leidiniai būtų paminėti ar recenzuojami žurnale "Naujoji Viltis", prašomi siųsti šiuo adresu: Naujoji Viltis, P. O. Box 1071, Palm Coast, Fla. 32035.

• LSS III-ji tautininkų konferencija įvyks š. m. spalio 9-12 d. d. Beaumont stovyklavietėje prie Clevelando.

Pagrindinė tema pasiruošimas 1988 m. VII tautinei stovyklai, kuri įvyks netoli Clevelando.

Konferencijoje kviečiami dalyvauti vadovai ir vadovės galį talkinti pasiruošime stovyklai.

Informacijos išsiuntinėtos vienetų vadovams. Registruotis pas ps. Oną Šilėnienę, 24301 Oakhill Dr. Euclid, Ohio 44117, telef (216) 531-8207.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720

Dalis publikos Tautos šventės minėjime. Pirmoje eilėje iš dešinės: Edmundas Arbas, Matilda Marcinkienė, Rūta Sakienė, Antanas Mažeika, Liucė Mažeikienė, Janina Čekanauskienė, kons. Vytautas Čekanauskas, Filomona Galdikienė, Ona Mekišienė. Vl. Gilio nuotr.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LB Bostono apylinkės rengtas Tautos šventės minėjimas įvyko rugsėjo 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje. Jis sutraukė apie 150 vietos ir apylinkės lietuvių, kurių tarpe daug buvo vidurinėsios ir jaunosios kartos atstovų. Minėjime išklausyta Algio Avižieno kalba "Kaip mes galime padėti Lietuvai šiandien" ir Toronto lietuvių trio atlikta meninė programa, o taip pat perskaitytas prezidento R. Reagano sveikinimas. Minėjimą atidarė apylinkės pirmininkas inž. Brutenis Veitas, o jį pravedė Marius Žiaugra. Minėjime sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, kuriuos pianinu skambino komp. Jeronimas Kačinskas. Meninėje programoje daugiausia reikšėsi sol. Vaclovas Povilonis. Kai kurias dainas atliko visas trio, kurį sudaro Vaclovas Povilonis, Vytautas Spundulis ir Valdas Samulevičius. Dėl jų atliktos programos publikoje buvo reiškiamos įvairios nuomonės.

MIRĖ A. AUSIEJENĖ

Rugsėjo 12 d. Cape Code po ilgos ir sunkios ligos mirė Ada Ausiejienė, palikdama vyrą Petrą, dukterį Ritą, sūnų Liną, tris anūkes šiame krašte, o Lietuvoje — motiną, dvi seseris ir brolių. Velionė palaidota rugsėjo 14 d. Centerville kapinėse.

GRAŽUS PAVYZDYS

Inž. Juozas Materas iš Kalifornijos buvo atvykęs į Brocktoną aplankyti savo motinos Marijos Janonienės. Ta proga jis paaugojo per Laisvės Varpą 500 dol. Vasario 16-sios gimnazijai Vakarų Vokietijoje. Inž. J. Materas yra vidurinėsios kartos atstovas, gana sunkiomis sąlygomis mokslus baigęs šiame krašte. Jis yra pasiekęs gana aukštos vietos savo profesijoje, bet neužmiršta lietuviškų reikalų. Tarp kitko jis yra narys Lietuvių Fondo, kuris šiemet mini savo reikšmingos veiklos 25-rių metų sukaktį, stengdamasis užbaigti ketvirto milijono dolerių pagrindinio kapitalo sudarymą. Pagaliau jis remia ne tik Lietuvių Fondą, bet taip pat kitas lietuviškas apraiškas. Tai gražus vidurinėsios kartos atstovo įsijungimas į lietuvišką veiklą. Neabejotinai tai įtaka jo motinos Marijos Janonienės, kuri su savo mirusiu vyru Lietuvos savanoriu Fulgentu Janoniu yra įsteigusi Lietuvių Fonde stipendijų fondą, iš kurio jau eilė metų duodamos stipen-

dijos gabiems, bet neturtiniams lietuviams studentams, kad po išsimokslinimo jie būtų naudingesni lietuvių tautai.

PAGERBIMO BANKETAS

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos metinis banketas su menine programa įvyks lapkričio 1 d. draugijos namo trečio aukšto salėje. Bankete bus pagerbta Monika Plevokienė, uoli įvairių parengimų šeiminkė ar talkininkė, neuilstamai dirbanti toje srityje daugelį metų. Jos pagerbimu bus pareikšta padėka visoms kitoms darbo bitelėms, kurios nevisuomet susilaukia reikalingo pripažinimo ir įvertinimo.

PARAPIJOS BAZARAS

Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone metinis bazaras vyks lapkričio 8 d. nuo 11 val. ryto ligi 5 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos antro ir trečio aukšto salėse. Kaip visuomet, jame bus daug rankdarbių, įvairių dovanų, lietuviškių valgių, įdomių žaidimų. Kasmet tokie bazarai sudaro gražią pinigų sumą parapijos reikalams. Dabar jie ypač reikalingi, kai planuojamas parapijos pastatų pertvarkymas.

DŽIAUGIAMASI PASKYRIMU

Bostono ir apylinkės lietuviai džiaugiasi, kad šio krašto administracijoje aukštoms pareigoms paskirta Ona Skirma Makaitytė-Kondratienė iš Washingtono, D. C., duktė Gražinos Makaitienės-Lileikienės ir mirusio Broniaus Makaičio, išaugusi ir subrendusi Bostono lietuvių tarpe. Kaip žinoma, ji paskirta šio krašto žemės ūkio ministerijos Maisto ir mitybos patarnavimų įstaigos administratore. Anksčiau jai teko eiti įvairias pareigas respublikonų partijoje, vieną kartą sumaniai pasirodant televizijoje vykusiose aktualiose diskusijose. Dabar jai teks vadovauti darbui, kuriam skiriami bilijonai dolerių. Spaudoje paskelbta jos nuotrauka su prez. R. Reaganu, kai po paskyrimo ji buvo supažindinama su prezidentu. Vietos lietuviams ypač malonu, kad iš jų tarpo kilusi lietuvė sugeba suderinti savo aukštąsias pareigas šio krašto administracijoje su lietuviškais reikalais, pagal galimybę dalyvaudama lietuviškoje veikloje.

RENGINIAI

• Rugsėjo 27 d. 3 val. popiet sol. Lilijos Šukytės koncertas, rengiamas Lietuvos

Buv. Neringos skaučių tunto Clevelande tuntininkė E. Nainienė perduoda vėliavą naujai tuntininkei J. Taorienei.

Neringos tunto sueiga

Clevelando Neringos skaučių tuntas pradėjo skautišką metus labai įdomiai ir gražiai pirmadienį, rugsėjo 14 d.. Šv. mišias atnašavo kun. Gediminas Kijauskas, abiejų tuntų kapelionas. Mišiose dalyvavo Neringos ir Pilėnų tuntai, skautininkai, skautininkės ir svečiai. Po mišių, 7:30 v.v., įvyko Neringos tunto iškilmingoji sueiga Dievo Motinos parapijos žemutinėje salėje.

Iškilnės prasidėjo su vėliavos pagerbimu, Lietuvos himnu ir skautų maldą. Vyriausios Skautininkės isakymus perskaičius, s. Elena Nainienė oficialiai perdavė Neringos tuntą s. Julijai Taorienei. Buvo perskaityti naujosios tuntininkės isakymai ir juose paskelbta tunto vadija. Tuntininkė s. J. Taoriene nuo pat mažens priklausė Neringos tuntui ir yra visų mergaičių mėgiama. Tikime, kad jos skautiški sumanymai ir energija padės tuntui augti ir klestėti.

krikšto sukakties minėjimo komiteto Bostone.

• Spalio 4 d. 2 val. popiet šv. Kryžiaus katedroje Mišios aukojamos kardinolo Bernard Law, minint Lietuvos krikšto sukaktį. Mišių metu giedos sol. Marytė Bizinkauskaitė, o vargonais gros dr. Vytenis Vasyliūnas.

• Spalio 4 d. 6 val. vakaro Lantana restorane Randolphe banketas, kuriame meninę programą atliks sol. Marytė Bizinkauskaitė ir sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojami komp. Jeronimo Kačinsko. Banketą rengia Lietuvos krikšto minėjimo komitetas.

• Spalio 10-12 d. įvyks Lituanistikos instituto suvažiavimas su paskaitomis visuomenei So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos namuose, 368 W. Broadway.

• Spalio 18 d. Los Angeles lietuvių dramos sambūrio vaidinimas "Valdovas", rengiamas Tautinės sąjungos Bostono skyriaus.

Naująją ir buvusią tuntininkes sveikino su gražiais linkėjimais bei dovanomis Vyriausia Skautininkė Stefa Gedgaudienė, s. Irena Gedrienė - Skautininkių D-vės vardu, s. Remigijus Belzinskas ir ps. Algis Miškinis - Pilėnų tunto vardu, ir Neringos tuntas.

Po iškilnių vaišės ir laužas vyko lauke. Aukštai kilo skautiško laužo liepsnos ir plačiai sklido skambių dainų aidai. Vakaras buvo tikrai įdomus ir gražiai praleistas.

Neringos tuntas kviečia mergaites, kurios įdomausi skautybe (priimamos nuo 4 metų amžiaus), kad ateitų į sueigą drauge su tuntu praleisti kelias valandas, pilnas skautiško darbo ir dainų. Sueigos vyksta kiekvieną pirmadienį 7-9 v.v., Dievo Motinos žemutinėje salėje.

Jei norima daugiau informacijų, kreiptis į tuntininkę s. J. Taoriene, tel. 531-9491.

LAUKIAME NAUJŲ SKAUČIŲ!

v.sk. A. Bielinienė

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 26 — Lietuvių namų metinis balius ir klubo premijos įteikimas.

• RUGSĖJO 27 D. Ateitininkų šeimos šventė.

• SPALIO 17 D. Pabaltiečių vakaras Lietuvių namuose. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių sąjunga ir Estų taryba.

• SPALIO 25 D. Skautininkių Draugovė pristato Aurelijos Balašaitienės romaną SKEVELDROS.

• SPALIO 31 D. Neringos tunto tradicinis balius.

• Lapkričio 7-8 D. D. Lietuvių Dienos.

• LAPKRIČIO 21 D. L.K. V.S. Ramovės kariuomenės šventės minėjimas.

• LAPKRIČIO 28 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas ir balius.

1988 M.

• BALANDŽIO 30 D., šeštadienį, Lietuviškos skautybės Fondo vakaras Lietuvių Namuose.

Šv. Kazimiero lit. mokyklos dir. R. Apanavičius kalba į mokinius pradedant mokslo metus.

LAKEWOOD BOARD OF EDUCATION

OFFERS FREE ADULT BASIC EDUCATION CLASSES

- Speaking and understanding English for newcomers
- Basic English and Maths for beginners
- High School Equivalency Certificate course for better job possibilities. Your chance to graduate
- Skills refresher course for previously learned school subjects.

JOIN US ANY TIME

Locations: — Lakewood High School, Main Bldg., Room 310
Harrison Learning Center, Entrance 2080 Dowd

Times — Mornings and evenings at Harrison
Evenings at the High School

For more information ask for Trish at 529-4081.

KULTŪRINĖ PREMIJA KUN. G. KIJASKUI

Lietuvių klubo 1987 metų visuomeninė bei kultūrinė 1,000 dol. premija paskirta kun. Gediminui Kijaskui, S. J. Premijai kandidatus atrinko visuomenės komisija, kurią sudarė Rita Balytė, Aldona Miškinienė ir Pranas Joga.

Komisija ypatingai išskyrė kun. Kijasko vadovaujamos Dievo Motinos parapijos ir jo asmenišką įsipareigojimą remti lituanistinį švietimą, kultūrinę veiklą ir tautiško religinio ugdymo darbus.

Kun. G. Kijaskui premija bus įteikta rugsėjo 26 d. Lietuvių namų metiniame baliuje. Asmenys, kurie dar norėtų dalyvauti laureato pagerbime, prašom skubiai rezervuoti vietas tel. 531-2131.

• **Edward Heighan, JAV** Atstovų Rūmų narys, patiekė rezoliuciją dėl religinės laisvės suvaržymų ir persekiojimų ok. Lietuvoje, kuri buvo Atstovų Rūmų priimta vienbalsiai (400 prieš 0).

Be to, jis kreipėsi į Valsybės sekretorių Shultz, kuris tuo metu vedė derybas su sovietų užs. reikalų ministru Shevardnaze, kad būtų iškeltas Povilo Pečiulaičio atvejis, 64 m. Amerikos lietuvio, kuris Sovietijoje kalinamas, kad jam būtų leista atvažiuoti pas brolių Praną Pečiulį, Broadview Hts., Ohio.

• **Clevelando miesto** Division of Building and

Housing Neighborhood Action Team inspektoriai tikrins rezidencinius ir komercinius pastatus North Collinwood, Ward II, kur gyvena nemažai lietuvių.

Tikrins ar nenusižengta miesto nuostatams, o jei tokių bus, duos 30 dienų pastatus sutvarkyti.

• **Žalgirio šaulių kuopos** šauliai su šeimomis ir draugais rugsėjo 27 d. 1 val. p. p. prašomi atvykti į šaudymo sezono uždarymą ir kartu pabendrauti gražioje gamtoje.

• **Donald P. Mull (Mulio- lis)** kandidatuoja į teisėjus Garfield Heights Municipal Court.

Donald P. Mull advokato praktika verčiasi jau 35 metus Clevelando apylinkėje. Jis yra II Pas. karo veteranas, priklauso advokatų tarybai ir gyvena Brecksville, Garfield Hts. Municipal

Lietuvos krikšto sukakties minėjimo Clevelande rugsėjo 13 d. programos atlikėjai ir rengėjai: prel. L. Tulaba, N. Palubinskienė, D. Staniškienė, pianistė L. Šarkaitė, kun. G. Kijauskas, poetas K. Bradūnas ir K. Žiedonis.

Court apima Maple Hts., Brecksville, Independence, Cuyahoga Hts., Valley View, Newburn Hts. ir Walton Hills.

Jo kandidatūrą remia įvairių tautybių organizacijos, jų tarpe ir Lietuvių demokratų klubas.

Išrinkite Mull teisėju.

• **Sol. Bronius Kazėnas** ir pianistė Laima Šarkaitė atliks muzikinę programą Lietuvių namų metiniame baliuje, šį šeštadienį, rugsėjo 26, Lietuvių namų salėje.

Bronius Kazėnas, Cincinnati universitete įgyjęs muzikos doktoratą, gyvai dalyvauja amerikiečių ir lietuvių muzikiniame gyvenime. Jis diriguoja Youngstowno simfonijos chorą, yra Čiurlionio ansamblio meno vadovas ir dirigentas, su gražiu pasisekimu dainavo Lietuvių operos pastatymuose.

Pianistė Laima Šarkaitė, prieš ketverius metus dalyvavusi Kultūros tarybos jaunųjų muzikų konkurse, dabar studijuoja fortepijono muziką Clevelando valstybiniame universitete pas prof. Andrių Kuprevičių. Abiejų menininkų pasirodymas Lietuvių namų baliuje laukiamas su dėmesiu.

• **Dailininkas Kęstutis Kizevičius** savo naujuosius tapybos darbus eksponuos spalio 3 ir 4 dienomis Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Paroda atidaroma šeštadienį, spalio 3, 7 val. vak.

• **Lietuvių namų administracija** praneša, kad į jų metinį balių dar yra laisvų vietų. Užsiregistruoti galima, paskambinus tel. 531-2131. Svečiai ištisą vakarą bus vaišinami gėrimais veltui. Gintaro šeimininkės patieks skanią vakarienę, o serbų Melodijos orkestras gros pramoginę ir šokių muziką. Visi kviečiami į pirmąjį šio rudens balių.

• **Clevelando Neringos** tuntas ruošia Lietuvių Namų salėje tradicinį vasarai

palydint kaukių balių, šeštadienį, spalio 31 d. 7 val. vak. Bus kokteiliai, o po to seks programa, skani vakarienė ir šokiai. Gros "Slogar Ensemble". Kaukės neprivalomos, ateikite, nes vakaras bus pilnas įdomių kaukių ir vaizdų, skanių valgių, ir netikėtumų.

Dėl bilietų, prašome kreiptis į Marytę Puškorienę, tel. 486-8613.

PENSININKŲ IŠVYKA

Rugsėjo 16 d. lietuviai pensininkai, nepaisydami lietuvių žadančios dienos, aplankė gausiai apgyvendintą ir pavyzdinai sutvarkytą Clevelando zoologijos sodą. Pensininkai dėkingi sodo

administracijai už nemokamą nuvežimą, parko lankymą ir atvežimą atgal.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

HOUSE FOR SALE

17903 Brazil, ranch, 3 bedroom, dining room, full basement, large yard.
Matas Realty
486-2530

HOUSE FOR SALE

East 236 St. Bungolow. 3 1/2 bedroom, 2 car garage, 4 types of fruit tree and fenced yard. Call: 731-1486.
(35-36)

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKURĘS NUOSAVUOSE NAMUOSE

767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

DARBO VALANDOS: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p. p., penktadieniais nuo 9:00-6:00 v. v.

SEKMADIENIAIS: nuo 11:00 iki 12:00 val. dienos, Dievo Motinos parapijos patalpose — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

MOKAME AUKŠTESNIUS NUOŠIMČIUS UŽ:

- Taupymo sąskaitas
- Certifikatus
- IRA
- Čekių sąskaitą
- Pensijų čekių sąskaitą (Direct Deposit acct.)

SKOLINAME GERIAUSIOMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:

- Asmeniniams reikalingam
- Automobilių pirkimui
- Namų remontui (Home equity)
- Namų pirkimui (Mortgages)

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, primame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

SAVAITINĖ RADIO PROGRAMA,
GIRDIMA SEKMADIENIAIS
6:00 — 7:00 VAL. VAKARO.

RADIO STOTIS

WCPN
90.3 FM

Programos vedėjas Juozas Stempužis
4249 Lambert Road, Cleveland, Oh. 44121
Tel. (216) 382-9268

DIRVA

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO AKIVAIZDINIS SUVAŽIAVIMAS

Po daugelio metų yra šaukiamas AKIVAIZDINIS SUVAŽIAVIMAS. Jis įvyks 1987 m. spalio 16, 17 ir 18 dienomis Chicagoje. Suvažiavime dalyvauti kviečiami visi Sąjūdžio nariai. Dalyvauti galima asmeniškai ar per įgaliojimus. Įgaliojimai turi būti patvirtinti skyriaus valdybos ar Vadijos. Teisę balsuoti turės visi nariai ir narės susimokėję na-

rio mokestį už 1987 metus. Tą bus galima atlikti registruojantis.

Pilna informacija išsiuntinėta visiems kurių adresus turime. Deja, dalis nepalaiko ryšių su organizacija ir AD MELIOREM negauna, kuriame randasi pilna informacija. Vis dėl to kviečiame suvažiavime dalyvauti. Informaciją teikia, ir registraciją priima Aldona ir Antanas Rauchai, 10423 Broadmoor Drive, Palos Hills, Ill. Telefonas: (312) 598-7438. Nedelsdami registruokitės iš anksto,

Prie a. a. Petro Sako kapo.

VL. Gilio nuotr.

A. A.

ADAI AUSIEJIEnei

mirus, jos vyrui PETRUI AUSIEJUI ALT S-gos Bostono skyriaus nariui, dukrai RITAI ir sūnui LINUI su šeimomis, Lietuvoje jos motinai GRASILDAI VELICKIENEI, seserims BIRUTEI STENSILIENEI, MARYTEI KURAPKIENEI ir broliui JUOZUI VELICKAI bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia.

ALT S-gos Bostono
Skyriaus Valdyba

PADĖKA

Rugpjūčio 21 d. staigiai ir netikėtai mirusi mūsų sesutė **TERESĖ STANKŪNAITĖ** buvo palaidota Bostone Forest Hills kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui Albertui Kon-tautui už maldas koplyčioje, šv. Mišias už velionės sielą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame visiems už dalyvavimą šermenyse ir laidotuvėse. Ačiū p. E. Vasiliūnienei už pravestą atsisveikinimą koplyčioje, ir kalbą Moterų Federacijos vardu, p. Ir. Manomaitienei, kalbėjusiai Neo-Lithuania vardu ir inž. Br. Veitui, atsisveikinusiam Liet. Bendruomenės vardu.

Dėkojame visiems, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems Lietuvių ir Tautos Fondams ir pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu.

Dėkojame ir laidotuvių direktoriui J. Kasperui už malonų patarnavimą.

SESERYS IR ARTIMIEJI

A. A.

GENUTEI

BRUZGULYTEI-McINTYRE

mirus Londone, reiškiamo gilią užuojautą jos seseriai BIRUTEI DZENKAUSKIENEI ir jos šeimai bei visiems artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Daytona Beach
Skyrius

kad pilnai dėl Jūsų pasi-
ruoštumėm. Jei negalėsite
dalyvauti, kviečiame finan-
siniai paremti šį suvažiavi-
mą.

Akademinių Skautų Sąjūdžio Vadija

• **ALT S-gos Tarybos** narių ir skyrių pirmininkų suvažiavimas įvyks š. m. spalio 18 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje. Posėdžio pradžia 11 val. ryto.

Darbotvarkėje: Tautinės spaudos ryšiai su Sąjunga; Vyr. valdybos santykiai su skyriais. Tautinės Kultūros Fondo steigimo reikalai ir einamieji reikalai.

Apie dalyvavimą pranešti Sąjungos valdybos sekretorei E. Valiukėnienei, 5958 So. Troy St., Chicago, Ill. 60626, tel. (312) 434-7270.

• **VLIKo seimas** įvyks spalio 9-11 d. d. Montrealyje, Kanadoje, Aušros Vartų parapijos salėje.

Visais seimo reikalais kreiptis į seimo rengimo komiteto pirm. J. Šiaučiulį tel. (514) 768-3674. Viešbučio kambarių registracijos reikalais kreiptis į S. Staškevičienę (514) 347-0583.

• **Lituanistikos Instituto** suvažiavimas įvyks š. m. spalio 10 ir 11 d. d. So. Bostone Lietuvių klube.

Programoje jungiamoji tema — "Lietuva pokario okupacijoje".

Pagrindiniai kalbėtojai: inž. A. Girmius, dr. B. Mačiūka, J. Dainauskas, dr. V. Kelertienė, dr. I. Maziliauskienė, dr. Br. Vaškelis, dr. S. Goštautas, dr. R. Šilbajoris, dr. T. Remeikis ir dr. inž. J. Gimbutas.

Suvažiavimą globoja LB Bostono apylinkės valdyba.

• **Lietuvos Vyčių vidurio** apygardos suvažiavimas įvyks Dayton, Oh. Roadway viešbutyje rugsėjo 25-27 dienomis.

Lietuvių socialiniame klube rugsėjo 26 d. bendroje vakarienoje meninę pro-

gramą atliks Clevelando vyrų oktetas ir Daytono vėjeliai šokėjai.

Sekmadienį šv. Kryžiaus bažnyčioje mišias atnašaus vysk. P. Baltakis.

• **Režisierių ir teatro darbuotojų** pasitarimas ruošiamas Chicagoje Jaunimo Centre spalio 31 d. 10 val. vak. Pasitarimą organizuoja LB Kultūros taryba.

• **Inž. Kazimieras Pocius**, Vilties draugijos pirmininkas, iš Beverly Shores, Ind., kaip praneša P. Petrutis, pirmasis užsisakė stalą Margučio baliuje.

• **Rimvyda Valiukėnaitė-Reilly**, Laramie, Wy., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

RAŠINIŲ KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia RAŠINIŲ KONKURSA JAUNIMUI. Tema — 1. NE LIETUVOJE GIMUSIO JAUNIMO PAREIGA LIETUVAI, ir 2. KAIP IŠLAIKYTI JAUNIMĄ AKTYVIŲ LIETUVISKOSE ORGANIZACIJOSE.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą (iki 35 m. amžiaus) dalyvauti konkurse. Rašinys turi būti bent penkių (5) mašinėle spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai bei įvairių organizacijų vadovai, prašomi paskatinti jaunimą rašyti aukščiau minėtom temom.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos trys premijos:

- I. — \$250.00
- II. — \$150.00
- III. — \$100.00

Premijų paskirstymui, jury komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Tema turi būti pasirašyta slapyvardžiu. Kartu su tema, prisiųsti užklijuotą voką su vardu, adresu, ir amžiumi. Konkurso rašiniai

LOS ANGELES

DVEJI METAI BE A. A. PETRO SAKO

Rugsėjo mėn. 10 d. 8 val. ryto a. a. Petro Sako draugai ir bičiuliai susirinkome šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje pasimelsti ir pagerbti a. a. Petrą. Šv. mišias už jo sielą atlaikė klebonas dr. Algirdas Olšauskas.

Po pamaldų, keletas dešetų mašinom patraukė kapų link, čia prie gražiai gėlėmis papuošto antkapio su pagarba pamaldžiai aktorius Vincas Dovydaitis pravedė maldas, jam pritarė visi susirinkusieji. Sugiedota Marijos giesmė ir Tautos himnas. A. A. Petro našlė Rūta Sakienė pakvietė visus susirinkusius pusryčių.

Gražioje Sakų rezidencijoje grupavomės į mažus ratelius, prisiminėm drauge išgyventas dienas su a. a. Petru. O jų čia šiuose namuose yra labai daug; jis mėgdavo rankų darbą ir būdamas gabus, paliko daug gražių namo papuošimų. Visų susirinkusiųjų vardu Feliksas Masaitis, Petro artimas draugas, tarė keletą žodžių, paminėdamas a. a. Petro draugišką ir veiklią asmenybę. Padėkojo mielai našlei Rūtai Sakienei už mielą pakvietimą pagerbti ir pasimelsti už jos mylimo vyro sielą. Režisierius Petras Maželis savo žodyje apgailestavo, kad a. a. Petrą tik trumpą laiką pažino, nes neseniai buvo atsikėlęs iš Clevelando.

Svečiams pasistiprinus, p. Rūta Sakienė padėkojo a. a. Petro draugams ir bičiuliams už atsilankymą ir maldas. (am)

turi būti prisiųsti iki 1988 m. sausio mėn. 15 d., sekančiu adresu: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, c/o Vida Jonušienė, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois 60464.